

Lokalny Program Rewitalizacji

Miasta Boguchwała

Boguchwała 2009

Struktura dokumentu

I. Charakterystyka obecnej sytuacji na terenie gminy:

1. Zagospodarowanie przestrzenne:

1.1 Granice stref ochrony konserwatorskiej

1.2 Uwarunkowania ochrony środowiska

1.3 Własność gruntów i budynków

1.4 Infrastruktura techniczna

1.5 Identyfikacja problemów

2. Gospodarka:

2.1 Główni pracodawcy, struktura i trendy

2.2 Struktura podstawowych branż gospodarki znajdującej się na terenie gminy

2.3 Ilość podmiotów gospodarczych i osób zatrudnionych w poszczególnych sektorach

2.4 Identyfikacja problemów

3. Sfera społeczna:

3.1 Struktura demograficzna i społeczna, trendy

3.2 Określenie grup społecznych wymagających wsparcia w ramach programu rewitalizacji

2.5 Stan i zróżnicowanie dochodowości gospodarstw domowych

2.6 Struktura organizacji pozarządowych

2.7 Identyfikacja problemów

4. Analiza SWOT

II. Nawiązanie do strategicznych dokumentów dotyczących rozwoju przestrzenno – społeczno –gospodarczego dotyczącego obszaru objętego programem rewitalizacji

III. Założenia programu rewitalizacji

1. Okres programowania

2. Zasięg terytorialny

3. Podział na projekty i zadania inwestycyjne
4. Kryteria i kolejność realizacji
5. Oczekiwane wskaźniki osiągnięć

IV. Planowane działania

IV a Plan działań przestrzennych

IV b Plan działań gospodarczych

IV c Plan działań społecznych

V. Plan finansowy realizacji rewitalizacji

VI. System wdrażania

VII. Sposoby monitorowania oceny i komunikacji społecznej

VIII. Streszczenie prognozy oddziaływania na środowisko

I. Charakterystyka obecnej sytuacji na terenie gminy

1. Zagospodarowanie przestrzenne

1.1 Granice stref ochrony konserwatorskiej

Granice stref ochrony konserwatorskiej pokazuje załączona mapa (załącznik nr 2). Strefy związane bezpośrednio z obiektami objętymi ochroną konserwatorską, nie są zbyt rozległe.

Zgodnie ze „Zmianą studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Boguchwała”, ochrona zasobów dziedzictwa kulturowego na terenie Gminy Boguchwała winna być realizowana poprzez działania zapewniające:

- utrzymanie obiektów zabytkowych w dobrej kondycji technicznej,
- zachowanie ich walorów historycznych, artystycznych, estetycznych,
- zagospodarowanie otoczenia zabytków w sposób gwarantujący odpowiednią ekspozycję w krajobrazie.

Tak więc zakłada się następujące strefy :

1. **Strefy pełnej ochrony konserwatorskiej „A”** - obejmujące zespoły i obiekty wpisane do rejestru zabytków wraz z otoczeniem. W tych obiektach i w obrębie wytyczonej strefy wszelkie roboty budowlane, prace konserwatorskie wymagają pozwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.
2. **Strefy otuliny zespołów i obiektów „B”** - obejmujące zespoły i obiekty cenne kulturowo, nie wpisane do rejestru zabytków oraz tereny sąsiadujące ze strefami pełnej ochrony konserwatorskiej „A”. W strefach tych obowiązują zasady zapewniające ochronę zabytków, ustalone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.
3. **Strefy ochrony archeologicznej „OW”** - obejmujące stanowiska archeologiczne. Zakres ochrony i nadzoru archeologicznego w przypadku prowadzenia prac ziemnych na terenie określonym strefami, winien każdorazowo ustalić Wojewódzki Konserwator Zabytków.
4. **Strefy ochrony ekspozycji „E”** - obejmujące tereny, których sposób zagospodarowania ma wpływ na ekspozycję zespołów i obiektów zabytkowych w krajobrazie. W strefach tych zasady gwarantujące zachowanie tego warunku są ustalane w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Obiekty zabytkowe wpisane do rejestru zabytków w obszarze objętym programem rewitalizacji:

- Zespół kościoła parafialnego p.w. św. Stanisława w Boguchwale (kościół, plebania i ogrodzenie kościoła), wpisany do rejestru zabytków decyzją nr I -5340/58/76 z dnia 17 listopada 1976, KS. A – 987;
- Zespół pałacowy w Boguchwale (pałac, oficyna), wpisany do rejestru zabytków decyzją nr II-680/35/68 z dnia 31 maja 1968 r., KS. A – 335;
- Późnobarokowy park w Boguchwale, wpisany do rejestru zabytków decyzją nr II-680/36/68 z dnia 29 maja 1968 r., KS. A – 336;

Ponadto na terenie Gminy znajduje się:

- Zespół parkowo – dworski w Zgłobniu (spichlerz d. dwór z 2 poł. XVI w., dwór nowy: I poł. XIX w.), wpisany do rejestru zabytków decyzją II-840/4/75 z dnia 31 maja 1975, KS. A. – 905;
- Kościół w Zgłobniu wpisany do rejestru zabytków decyzją nr UOZ-2-4141/11/2006 z dnia 28.02.2006;
- Młyn w Boguchwale ul. Cicha 28, wpisany do rejestru zabytków decyzją nr 5340/24/92 z dnia 18 maja 1992, KS. A – 1254;

W mieście Boguchwała na obszarze objętym programem rewitalizacji znajdują się także zespoły i obiekty zabytkowe nie wpisane do rejestru zabytków, a chronione na mocy ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami:

- Kaplica cmentarna z 1879 r.;
- Plebania murowana ul. Tkaczowa 212, pochodząca z 1729 r., przebudowana pod koniec XIX w.;
- Willa „Angermana” murowana, 1926 r.

1.2 Uwarunkowania ochrony środowiska

Uwarunkowania ochrony środowiska, wynikające z obowiązujących w tej kwestii dokumentów dotyczących gminy Boguchwała; ocena aktualnego stanu środowiska.

1.2.1 Powietrze atmosferyczne i hałas.

Zanieczyszczenia emitowane do powietrza niekorzystnie wpływają nie tylko na stan atmosfery, ale także na jakość oraz czystość wód i gleb, rozwój roślin i zwierząt, a co za tym idzie także na zdrowie człowieka. Zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego można

podzielić na chemiczne - wprowadzane w postaci gazów i aerozoli (dwutlenki siarki, tlenki azotu, tlenek i dwutlenek węgla) oraz mechaniczne, do których zaliczane są różnego rodzaju pyły.

Stan jakości powietrza atmosferycznego w gminie Boguchwała kształtuje emisja zanieczyszczeń z:

- lokalnych kotłowni osiedlowych i palenisk domowych,
- procesów technologicznych w zakładach przemysłowych,
- środków transportu samochodowego lokalnego i tranzytowego,
- kopalni gazu w Nosówce,
- byłego wysypiska śmieci dla miasta Rzeszowa w Woli Zgłobieńskiej.

Do powietrza emitowane są gazy i pyły, głównie z energetycznego spalania paliw stałych w domowych paleniskach. W strukturze wyemitowanych do powietrza substancji przeważają zanieczyszczenia gazowe (dwutlenek siarki i azotu, tlenek i dwutlenek węgla, węglowodory) oraz pyły.

Znaczny udział w skażeniu środowiska ma ruch kołowy na drogach szczególnie uczęszczanych, tj. drodze krajowej Nr 9 Radom – Rzeszów – Barwinek i wojewódzkiej od stacji kolejowej PKP do drogi krajowej oraz linia kolejowa PKP, ze względu na znaczne zanieczyszczenie ich bezpośredniego sąsiedztwa oraz hałas i zagrożenia w przypadku katastrof drogowych. W mieście Boguchwała największe znaczenie w zanieczyszczeniu atmosfery mają kotłownie i paleniska domowe, które powodują znaczne zwiększenie zanieczyszczenia powietrza w okresie grzewczym.

Na terenie gminy nie prowadzi się badań monitoringowych stanu jakości powietrza. Emisję zanieczyszczeń z większych źródeł gospodarczych przedstawia poniższa tabela.

Tabela Emisja zanieczyszczeń w gminie Boguchwała z większych źródeł sektora gospodarczego

Lp.	Nazwa podmiotu	Gazy(Mg)	Pyły(Mg)
1.	Piekarnia Józef Guzek,B-ła, Tkaczowa	287,85	1,48
2.	Jan Tyśnicki Usługi i Lakiernictwo Samochodowe, B-ła, Techniczna	1,06	0,11
3.	Adam Haba, Gospodarstwo Ogrodnicze	34,13	0,04
4.	Zakłady Naprawy Samochodów	333,60	1,65
5.	G.S."Samopomoc Chłopska" w Boguchwale	69,15	0,34
6.	Zakłady Porcelany Elektrotechnicznej „ZAPEL” S.A.	11215,29	0,46

7.	Zakład Produkcyjno-Usługowy „PROTO” E.Stachowicz	1,42	0,01
8.	Wojewódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Boguchwale	71,51	0,08
9.	Cementownia Ożarów S.A. Stacja Przesypowa w Boguchwale	-	0,35
10.	Razem	12014,01	4,86

Źródło: Gminny Program Ochrony Środowiska

Gmina od wielu lat stara się o poprawę i zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza. Efektem tego jest modernizacja kilku kotłowni w obiektach gminnych.

Ogólnie można stwierdzić, że powietrze na terenie gminy nie jest zanieczyszczone w ponadnormatywnym stopniu, jednak w porównaniu z innymi regionami województwa podkarpackiego jest ono bardziej zanieczyszczone, na co wpływ może mieć sąsiedztwo miasta Rzeszowa i zlokalizowanych tam zakładów przemysłowych oraz większego natężenia pojazdów samochodowych, poruszających się po trasie komunikacyjnej do przejścia granicznego w Barwinku.

Badania powietrza atmosferycznego prowadzone przez WIOŚ i WSSE w 2006r. i 2007r. wykazują brak przekroczeń wartości dopuszczalnych stężeń emisji pyłu i zanieczyszczeń na terenie gminy Boguchwała.

Zagrożenie hałasem. W środowisku mogą występować następujące źródła hałasu:

- hałas drogowy - pochodzący od środków komunikacji i transportu samochodowego,
- hałas kolejowy, za którego powstanie odpowiedzialny jest transport i komunikacja szynowa,
- hałas osiedlowy - związany z bytowaniem i przemieszczaniem się ludzi na określonym terenie,
- hałas przemysłowy - wywołany działalnością zakładu przemysłowego, przenikający do środowiska na zewnątrz zakładu.

Na terenie gminy występują wszystkie w/w źródła hałasu. Najpowszechniejszym i najbardziej uciążliwym w środowisku zurbanizowanym jest hałas komunikacyjny, którego źródłem są środki komunikacji drogowej.

Hałas jest tym zanieczyszczeniem środowiska, który staje się bardzo uciążliwym dla mieszkańców gminy, szczególnie dla mieszkających przy drogach głównych. W gminie Boguchwała, podobnie jak w innych gminach, głównym sprawcą zagrożeń akustycznych jest komunikacja drogowa, a w dalszej kolejności kolejowa. W monitorowaniu środowiska nie prowadzi się stałych pomiarów hałasu, stąd nie jest możliwe ustalenie długookresowych zmian jego natężenia. Na drodze krajowej odcinek Rzeszów - Babica był prowadzony pomiar

natężenia ruchu przez Generalną Dyрекcyję Dróg Krajowych i Autostrad. Na części tej drogi w obrębie skrzyżowania zamontowano ekrany akustyczne.

W 2000 roku przez Boguchwałę przejeżdżało średnio 10.790 pojazdów na dobę. Prognozuje się, że obecnie (2008 rok) natężenie ruchu wzrosło do 12 000 – 13 000 pojazdów na dobę, a w następnych latach prognozuje się jego wzrost o kilka procent rocznie.

Podstawowymi czynnikami decydującymi o poziomie hałasu drogowego są:

- natężenie ruchu pojazdów,
- prędkość strumienia pojazdów,
- płynność ruchu,
- proces rozciągania się szczytu komunikacyjnego porannego i popołudniowego,
- brak obwodnic,
- stan techniczny nawierzchni i pojazdów.

Wielkość i zasięg oddziaływania hałasu kolejowego w zasadniczy sposób zależy od częstotliwości kursowania, prędkości trakcyjnej, płynności ruchu, stanu technicznego nawierzchni torowej, topografii terenu wraz z lokalnym charakterem zabudowy oraz odległości pierwszej linii zabudowy od skrajnego toru. Ze względu na ograniczenie częstotliwości kursowania pociągów, linia kolejowa nie jest zaliczana do obiektów, których eksploatacja może powodować negatywne oddziaływanie akustyczne na znacznych obszarach.

Ze względu na fakt, iż na terenie gminy Boguchwała nie przeprowadzono kompleksowych badań klimatu akustycznego, trudno określić w jakim stopniu jest on uciążliwy.

1.2.2.Ochrona wód

Wody powierzchniowe.

Obszar gminy Boguchwała położony jest w obrębie zlewiska Morza Bałtyckiego. Odwadnia go rzeka Wisłok należąca do zlewni górnej Wisły, z czego Wisłok należy do dorzecza Sanu. Charakterystycznym zjawiskiem jest duża nierównomierność przepływów wynikająca m.in. ze zmienności zasilania opadami i warunków terenowych. Z uwagi na mało przepuszczalne podłoże, spływ odbywa się w znacznym stopniu powierzchniowo, wskutek posuchy występują bardzo małe przepływy, a w okresach deszczowych gwałtowne. W ciągu roku maksymalny odpływ w Wisłoku i rzekach lokalnych naszej gminy występuje w miesiącach marzec - kwiecień, natomiast minimum odpływu obserwowane jest najczęściej w miesiącu wrześniu. Badania wód rzeki Wisłok na odcinku biegnącym przez teren gminy

Boguchwała wykazały, że wody zostały zakwalifikowane do IV klasy czystości wg oceny ogólnej.

Zasoby wód podziemnych.

Wody gruntowe związane są ze szczelinami w skałach piaskowych i wapiennych litotamniowych. Nie tworzą one ciągłego, jednego poziomu. Wydajność tych wód z reguły jest niewielka. Tylko lokalnie ujęcia lokalizowane w strefie uskoku tektonicznych wykazują znaczną wydajność. W przykrywających skały fliszowe osadowych zboczach, na wklądkach gruntów mniej przypuszczalnych, w okresach wzmożonego zasilania, występują poziomy wód zawieszonych, o różnych, zazwyczaj niewielkich wydajnościach.

Wody podziemne mają duże znaczenie, jako źródło zaopatrzenia ludności gminy w wodę pitną. Działalność człowieka stwarza dla nich duże zagrożenie, dlatego istotne jest śledzenie zmian jakości wód podziemnych, określenie trendów i dynamiki zmian.

Wody podziemne wykorzystywane są głównie na potrzeby gospodarstw domowych, podmiotów gospodarczych oraz w obiektach użyteczności publicznej. Mieszkańcy gminy Boguchwała (z wyjątkiem części miasta Boguchwała) zaopatrywani są w wodę z lokalnych ujęć głębinowych. Sieć wodociagową na terenie gminy posiadają wszystkie 10 sołectw. Około 74 % mieszkańców gminy korzysta z wodociągu publicznego. Możliwość podłączenia ma ok. 90 % ludności.

W zakresie ochrony poziomu jakości wód powierzchniowych uwzględnia się obszary zlewni hydrograficznych. Integralną częścią warunków korzystania z wód dorzecza stanowią programy ochrony wód dla obszarów, na których poziom jakości wód nie są osiągnięte, tzn. woda danego ciek nie posiada założonej klasy czystości wód. Celem ochrony wód powierzchniowych jest utrzymywanie lub poprawa jakości wód, biologicznych stosunków w środowisku wodnym i na obszarach zalewowych, tak, aby wody osiągnęły, co najmniej dobry stan ekologiczny i w zależności od potrzeb nadawały się do:

- zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczona do spożycia,
- bytowania ryb w warunkach naturalnych oraz umożliwiała ich migrację,
- rekreacji oraz uprawiania sportów wodnych.

Ponadto wprowadza się nakazy zapewnienia ochrony wód przed zanieczyszczeniem poprzez budowę i eksploatację urządzeń służących tej ochronie, z tym, że wybór miejsca i sposobu usuwania i oczyszczania ścieków powinien minimalizować negatywne oddziaływania na środowisko. Budowę urządzeń służących do oczyszczania ścieków realizuje się zgodnie z Krajowym Programem Oczyszczania Ścieków Komunalnych (KPOŚK).

Program ten winien doprowadzić wody powierzchniowe do stanu, by spełniały one wymaganiom wód powierzchniowych wykorzystywanych do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia, rekreacji i chowu ryb. Dla zasobów i ujęć wód powierzchniowych wprowadza się również strefy ochronne, które dzieli się na tereny ochrony bezpośredniej i pośredniej. Na terenie ochrony bezpośredniej wód powierzchniowych, zabrania się użytkowania gruntów do celów nie związanych z eksploatacją ujęcia wody. Nakazy odnośnie terenu ochrony bezpośredniej są analogiczne jak dla ujęć wód podziemnych.

Głównym zadaniem ochrony zasobów wód powierzchniowych, a także powiązanych z nimi zasobami wód podziemnych, jest zmniejszenie ładunków zanieczyszczeń odprowadzanych w nie oczyszczonych ściekach komunalnych z terenu gminy Boguchwała. Konieczna jest zatem budowa nowych i rozbudowa istniejących systemów odprowadzania i oczyszczania ścieków sanitarnych.

1.2.3 Gospodarka wodno-ściekowa

Głównymi źródłami zanieczyszczenia wód powierzchniowych są nie oczyszczone ścieki komunalne i przemysłowe. Znaczący wpływ na zanieczyszczenie wód mają również spływy powierzchniowe, szczególnie z terenów rolniczych.

Sieć kanalizacji sanitarnej w gminie Boguchwała w chwili obecnej (2008r.) obejmuje 78 % terenów zabudowanych. Ścieki odprowadzane są do oczyszczalni Rzeszów-Załęże.

Do 2003 roku funkcjonowała oczyszczalnia ścieków ZPE "ZAPEL", do której odprowadzane były ścieki z ZPE "ZAPEL" S.A., ZNS oraz ze 177 domów jednorodzinnych i około 400 mieszkań osiedlowych. Po oczyszczeniu ścieki były odprowadzane do potoku Lubcza i dalej do Wisłoka. Powyższa oczyszczalnia została zlikwidowana. Teren wymaga rekultywacji i znajduje się w obszarze rewitalizowanym.

Nie wszystkie gospodarstwa w gminie są podłączone do sieci kanalizacyjnej. Część ścieków jest gromadzona w szambach bezodpływowych i wywożona do oczyszczalni Rzeszów-Załęże przez uprawnione przedsiębiorstwa, samochodami asenizacyjnymi.

1.2.4. Gleby

W obrębie gminy Boguchwała występują gleby, powstałe z różnego rodzaju skały macierzystej, co powoduje duże zróżnicowanie typów gleb. Zmienność typologiczna związana jest z budową geologiczną, morfologią terenu, stosunkami wodnymi, charakterem szaty roślinnej oraz działalnością człowieka. Cała gmina posiada dogodne warunki do prowadzenia upraw rolniczych i ogrodnictwa.

Stan gleb gminy jest na ogół dobry. Podstawowymi czynnikami degradacji gleb są zjawiska erozyjne, zakwaszenie gleb, i skażenia substancjami chemicznymi.

Większość gleb mieści się w I klasie czystości pod względem zawartości metali ciężkich. W obrębie doliny Wisłoka, z osadów aluwialnych współczesnych teras powstały gleby typu mad, głównie brunatnych.

W glebach tych poziom próchniczny jest z reguły dobrze wykształcony, o miąższości 20 – 30 cm i większej i dużej zawartości próchnicy. Gleby te charakteryzują się korzystnym układem stosunków wodnych. Biorąc pod uwagę ich skład granulometryczny, dominują mady średnio ciężkie i ciężkie, trudne do uprawy mechanicznej.

Mady charakteryzują się odczynem słabo kwaśnym lub obojętnym. Są to gleby zasobne w przyswajalne dla roślin składniki pokarmowe. Na tych glebach można uprawiać wszystkie, bardziej wymagające rośliny uprawne, łącznie z warzywami, uzyskując dość wysokie i wierne plony. Rolniczą przestrzeń produkcyjną tego obszaru należy szczególnie chronić.

W obrębie Podgórza Rzeszowskiego, przeważają gleby typu brunatnych wyługowanych i pseudo-bielicowych, wytworzonych z lessów, często czarnoziemów zdegradowanych i deluwialnych. Są to gleby o dobrej jakości, odznaczające się dobrym i średnim stopniem kultury, zaliczane do gleb klasy I – II – III, objętych ochroną przed użytkowaniem nierolniczym.

1.2.5 Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu

Program NATURA 2000 został powołany celem utworzenia ekologicznej sieci Specjalnych Obszarów Ochrony (SOO) oraz Obszarów Specjalnej Ochrony (OSO). Obszary te wyznaczane są na podstawie tzw. Dyrektywy Siedliskowej Rady Europy z roku 1992 oraz tzw. Dyrektywy Ptasiej (1979). Wyznaczenie SOO i OSO nakłada na państwa członkowskie Unii Europejskiej obowiązek zachowania wartości przyrodniczych, które były podstawą ich wytypowania.

Na podstawie ogólnych zaleceń Dyrektyw, Polska została zobligowana do zaprojektowania sieci NATURA 2000. Na obecnym etapie prac nad programem NATURA 2000 w Polsce, zaproponowano 420 obszarów Natura 2000, w tym: Specjalne Obszary Ochrony (279) i Obszary Specjalnej Ochrony (141) o powierzchni łącznej 8056854,4 ha.

Na terenie gminy Boguchwała podlega ochronie jako potencjalny Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 „Wisłok Środkowy z Dopływami”.

Propozycje (do obszarów NATURA 2000)

Wisłok Środkowy z Dopływami

Powierzchnia: 2817.1ha

Kod obszaru: pltmp256

Forma ochrony w ramach sieci Natura 2000:

Status obszaru: obszar proponowany przez organizacje pozarządowe w ramach „Shadow List”

Opis: Obszar obejmuje rzekę Wisłok od zbiornika Besko do Rzeszowa wraz ze Stobnicą od mostu w miejscowości Domaradz. W miejscowości Besko (poniżej zbiornika) rzeka opuszcza górską część zlewni i wpływa w rozległy i płaski obszar Dołów Jasielsko-Sanockich - podgórski fragment zlewni.

W Załączniku I Dyrektywy Siedliskowej wymieniono występujące tu cenne siedliska: pionierska roślinność na kamieńcach górskich potoków, zmienno wilgotne łąki trzęś licowe, niżowe i górskie łąki użytkowane ekstensywnie, lasy łęgowe i nadrzeczne zarośla wierzbowe, łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe.

Z gatunków wymienionych w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej stwierdzono tu występowanie wielu gatunków ryb, takich jak: minog strumieniowy, kielb białopłetwy, głowacz białopłetwy, kielb Kesslera.

Jest to miejsce występowania także innych, ważnych gatunków: ryby - brzana, brzana peloponeska, świnka, głowacz pręgopłetwy, lipień, rośliny: czosnek kątowny, zimowit jesienny, mieczyk dachówkowaty, pierwiosnek wyniosły, cebulica dwulistna.

Zagrożenia: Do głównych zagrożeń zalicza się zanieczyszczenie wód ściekami nieczyszczonymi, regulowanie koryt rzecznych, szybkie odprowadzenie wód, pobory wód, fragmentacja rzeki poprzez infrastrukturę przeciwpowodziową, zabudowa, zaśmiecanie, zmiana użytkowania łąk, zmiana sposobu uprawy, wypalanie, kłusownictwo.

Obszary Chronionego Krajobrazu:

Teren gminy Boguchwała częściowo objęty jest Strzyżowsko - Sędziszowskim Obszarem Chronionego Krajobrazu (Rozporządzenie Nr 35 Wojewody Rzeszowskiego z dnia 14 lipca 1992 r. w sprawie zasad zagospodarowania obszarów chronionego krajobrazu na terenie województwa rzeszowskiego (Dz. Urz. Woj. Rzeszowskiego Nr 7, poz. 74), zm. rozporządzenie Nr 81 Wojewody Podkarpackiego z dnia 31 października 2005r. w sprawie Strzyżowsko - Sędziszowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego Nr 138, poz. 2107, zm. Nr 149, poz. 2435).

Powierzchnia ogólna obszaru wynosi 14 207 ha. Charakterystyczną cechą obszaru jest obecność pokrywy lessowej w jego północnej części oraz strefy przejściowej do pokrywy z otworów fliszowych w południowej części. Spotyka się tu wilgotne łąki z ostrożniem oraz z rajgrasem wyniosłym - rzeźba wyżynna, z licznymi dolinami potoków, jarami i wąwozami. Znaczną część OCHK stanowią użytki rolne. Lasy zajmują około 28% powierzchni, w postaci szeregu mniejszych i większych kompleksów (Łączki, Wola Zgłobieńska, Babica). W ich obrębie spotkać można licznych przedstawicieli flory górskiej oraz szereg roślin rzadkich i chronionych. Spośród nich do najcenniejszych należą: buławnik mieczolistny oraz gnieźnik leśny. Cennym elementem istniejącego tu ekosystemu leśnego jest również drzewostan, który np. na terenie rezerwatu Wielki Las ma charakter ok. 100 - letniego starodrzewu bukowego. Z występujących tu rzadszych przedstawicieli fauny wymienić należy: dzięcioła czarnego, lelka kozodoja, puszczyka uralskiego, kobuza, trzmiełojada, pójdkę, sowę uszatą, bociana czarnego, salamandrę plamistą.

Pomniki przyrody:

Na terenie gminy Boguchwała znajduje się 4 pomniki przyrody ujęte w rejestrze pomników przyrody województwa

Lp.	Nr PP w rejestrach dawnych woj.	Miejscowość	Opis obiektu
36	39	Niechobrz	Buk zwyczajny - pień, brak korony (obw. 496 cm, wys. 9 m, wiek 200 lat) (Aktu. Ark. Weryf. PP pow. rzeszowskiego. 2003. IB i OŚ UR); stare dane "Stary buk o obw. na wys. 1,3 m = 426 cm, wys. = 25 m. Wiek około 200 lat.
99	105	Boguchwała (na terenie objętym planem rewitalizacji)	Dąb czerwony (obw. 285 cm, wys. 10 m, wiek 150 lat) (Aktu. Ark. Weryf. PP pow. rzeszowskiego. 2003. IB i OŚ UR); stare dane "Dąb czerwony o obw. pnia na wys. 1,3 m = 252, o wys. około 20 m, w wieku około 150 lat, rosnący w ogrodzie.
161	170	Zgłobień	Lipa szerokolistna (obw. 430 cm, 24 m, wiek 250 lat) (Aktu. Ark. Weryf. PP pow. rzeszowskiego. 2003. IB i OŚ UR); stare dane "Lipa szerokolistna o obw. pnia na wys. 1,3 m = 395 cm, wys. drzewa około 18 m, korona wysoko osadzona, średniej wielkości wiek drzewa około 250 lat.
219	230	Lutoryż	Dąb szypułkowy (obw. 505 cm, wys. 28 m, wiek 150 lat) (Aktu. Ark. Weryf. PP pow. rzeszowskiego. 2003. IB i OŚ UR); stare dane "Dąb szypułkowy o obw. pnia na wys. 1,3 m = 500 cm.

W granicach gminy Boguchwała znajduje się na razie niewiele okazów drzew, które ujęte są w rejestrze pomników przyrody województwa, stosunkowo dużo (kilkadziesiąt) nowych obiektów zasługuje na uwagę. Najciekawsze z tych obiektów to: dąb czerwony

w Boguchwale o obwodzie około 270 cm, o wysokości około 11 m i jawor przy plebani w Boguchwale o obwodzie 370 cm i wysokości około 21 m. W Lutoryżu jest dąb szypułkowy, rosnący na skraju kompleksu leśnego o wysokości około 28 m i obwodzie 470 cm na wysokości 1,3 m i wierzba biała mająca w obwodzie około 460 cm i wysokości na około 15 m. W Zgłobniu rośnie natomiast lipa szerokolistna o wysokości około 21 m i obwodzie około 410 cm na wysokości 1,3 m. Dość często występującym gatunkiem w gminie jest także jesion wyniosły. W Zgłobniu występuje 6 okazów tego gatunku, w Boguchwale 2, a w Woli Zgłobieńskiej i Raclawówce po jednym. Największe rozmiary osiągnął jesion rosnący obok Szkoły Podstawowej w Zgłobniu, którego obwód wynosi 305 cm, a wysokość 27m. W Nosówce rośnie ponad stuletnia sosna wejmutka oraz modrzew europejski o wysokości około 15 m i obwodzie około 300 cm.

1.2.6.Lasy

Na terenie gminy Boguchwała gospodarkę leśną prowadzi nadleśnictwo Strzyżów. W związku z kompleksowym urządzeniem rolniczej przestrzeni produkcyjnej w gminie Boguchwała wprowadzono korektę granicy rolno-leśnej, w planie zagospodarowania gminy na podstawie projektu granicy rolno-leśnej. Pod zalesienie przeznaczono 84 ha gruntów ornych i użytków zielonych o niskiej przydatności rolnej oraz tereny wymagające ochrony przed erozją powierzchniową gleb. Lasy zajmują około 11% terenu gminy.

1.2.7 Zanieczyszczenia i zagrożenia środowiska

- Zagrożenia naturalne
- Procesy geodynamiczne

Do zagrożeń naturalnych związanych z warunkami ukształtowania powierzchni oraz budową geologiczną (rodzajem utworów geologicznych), zalicza się powierzchniowe ruchy masowe, powstałe w wyniku uruchomienia procesów geodynamicznych, potocznie nazwane osuwiskami.

W wyniku przeprowadzonej na zlecenie Wojewody Podkarpackiego „Analizy zjawisk osuwiskowych na terenie województwa podkarpackiego” po powodzi katastrofalnej w 2001 roku, na terenie Podkarpacia zarejestrowano 2658 osuwisk. Część osuwisk to formy aktywne, część nieczynne, lecz zagrożone uruchomieniem przy zmianie warunków np. wodnych.

Ochrona przed powodzią

W ostatnich latach obserwuje się coraz częściej występujące powodzie o coraz gwałtowniejszym ich przebiegu. Powodem wzrostu intensywności tych zjawisk są zmiany klimatyczne oraz działalność gospodarcza człowieka, który wprowadza istotne zmiany w dorzeczeniach rzek. Najbardziej narażone na wystąpienie powodzi są tereny gminy położone w dolinie Wisłoka.

Ochrona przed skutkami suszy

Niedobory wody w glebie są następstwem zakłócenia naturalnego bilansu wodnego na danym obszarze tj. zmian klimatycznych i niewłaściwie prowadzonych prac melioracyjnych. Susze występują przeważnie co kilka lat (czasami częściej), w różnych porach roku i charakteryzują się określoną dynamiką cyklu rozwoju oraz czasu trwania.

Niemal na całym obszarze województwa zaobserwowano znaczne obniżenie poziomu zwierciadła wód gruntowych, czemu towarzyszy zanik wody w studniach gospodarskich. (również w gminie Boguchwała).

Promieniowanie elektromagnetyczne

Na terenie gminy obecnie znajduje się 4 anteny nadawczo-odbiorcze stacji telefonii komórkowej:

- 2 nadajniki stacji telefonii komórkowej. Lokalizacja – Boguchwała, Zakłady Porcelany Elektrotechnicznej „ZAPEL S.A.”; na kominie wolnostojącym nieprzytwierdzonym do budynku;
- 1 nadajnik stacji telefonii komórkowej. Lokalizacja – Boguchwała, Podkarpacki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Boguchwale; na kominie wychodzącym z kotłowni;
- 1 nadajnik stacji telefonii komórkowej. Lokalizacja – Boguchwała, na terenie dawnej radiostacji przy ul. Technicznej w Boguchwale.

Przez teren gminy przebiega jeden z głównych węzłów energetycznych województwa podkarpackiego. Jest nim stacja redukcyjna 220 /I 10 730 715 kV. Zasilanie stacji odbywa się liniami wysokiego napięcia: 220 kV z Chmielowa koło Tarnobrzega i 110 kV z elektrowni Stalowa Wola. Stacja jest źródłem zasilania dla sieci 110 kV, wyprowadzonych do głównych punktów zasilania w Sędziszowie, Strzyżowie, Dynowie, Łańcucie i Rzeszowie. Z rozdzielni sieciowej średniego napięcia wyprowadzonych jest szereg linii magistralnych 30 i 15 kV, stanowiących trzon sieci terenowych gmin sąsiednich. Tranzytowo przez teren gminy

przebiega trasa linii 400 kV relacji Widelka – Krosno. Linia ta jest fragmentem krajowego systemu zasilania najwyższych napięć.

Do chwili obecnej (2008 r.) nie stwierdzono przekroczeń wartości dopuszczalnych emisji fal elektromagnetycznych pochodzących z ww. źródeł (linii energetycznych i nadajników telefonii komórkowej).

1.3 Własność gruntów i budynków

W strukturze własności terenów gminy Boguchwała dominuje własność prywatna osób fizycznych, której grunty stanowią ok.73% całej powierzchni gminy. Gmina dysponuje 116,16 ha, stanowiącymi 893 działki (ok. 1% powierzchni całej gminy). W zasobie Agencji Nieruchomości Rolnych znajduje się 822,3275 ha (ok. 8% powierzchni gminy). Lasy zajmują ok. 965 ha gruntów, co stanowi ok. 10% obszaru gminy, a łącznie z zadrzewieniami ok. 1106 ha. W strukturze własnościowej dominują lasy państwowe. Grunty pozostałe - ok. 8 % to własność innych osób prawnych, powiatu rzeszowskiego, kościołów itp. Występuje duże rozdrobnienie działek.

Gmina w swoich zasobach posiada niewielkie powierzchnie gruntów możliwych do przeznaczenia pod zabudowę lub inwestycje, co dodatkowo w kontekście rozdrobnienia agrarnego, ogranicza jej możliwości rozwojowe.

Rozwój społeczno - gospodarczy gminy wymaga od samorządu aktywizacji działań w celu pozyskiwania gruntów pod cele ogólnospołeczne oraz rozwój przedsiębiorczości. Brak terenów, które mogą być przeznaczone pod strefy gospodarcze i kształtowanie struktury przestrzenno funkcjonalnej.

Znaczne jest rozdrobnienie gospodarstw indywidualnych. Przeważają gospodarstwa i nieruchomości rolne o powierzchni poniżej 1 ha. Niekorzystny jest również rozłóg pól i rozdrobnienie działek. Strukturę gospodarstw przedstawia poniższa tabela.

Liczba i powierzchnia gospodarstw i nieruchomości rolnych

Ogółem	o powierzchni użytków rolnych						
	do 1 ha	powyżej 1 ha					
		Razem	1,01-1,99	2-2,99	3-4,99	5-9,99	10 i więcej
4481	2504	1977	1115	428	313	84	37

Źródło US w Rzeszowie

W obszarze objętym planem rewitalizacji struktura własnościowa wygląda następująco:

Lp.	Właściciel/władający	Powierzchnia (w ha)	% powierzchni
1	Gmina Boguchwała	124,793	14,97
2	Powiat Rzeszowski	9,199	1,10
3	Skarb Państwa	172,079	20,64
4	Osoby fizyczne	443,142	53,16
5	Osoby prawne	30,569	3,67
6	Kościół	35,982	4,32
	współwłasność		
7	Gmina Boguchwała i osoby fizyczne	5,647	0,68
8	Osoby fizyczne i osoby prawne	12,212	1,46
	RAZEM	833,623	100

W odniesieniu do struktury własnościowej całej gminy wyraźnie widać znacznie większy – ok. 15 % udział gminy, duży udział skarbu państwa – Agencji Nieruchomości Rolnych - ponad 20 % , stosunkowo niski - 53 % udział własności prywatnej osób fizycznych.

W strukturze własności zasobów mieszkaniowych gminy dominuje własność prywatna. Zasoby spółdzielni mieszkaniowej obejmują 6% mieszkań, a zasoby zakładowe 5% mieszkań. Zasoby komunalne stanowią zaledwie pięć mieszkań.

1.4 Infrastruktura techniczna

Infrastruktura techniczna – szeroko rozumiana – jest bardzo istotnym elementem wpływającym na poziom życia mieszkańców i rozwój społeczno gospodarczy. Gmina Boguchwała ma dość zróżnicowany poziom infrastruktury w poszczególnych miejscowościach, a nawet w ramach jednej miejscowości. Np. infrastruktura wodociągowo - kanalizacyjna w obszarze przewidzianym do rewitalizacji jest w znacznym stopniu zdekapitalizowana i wymaga szybkiej przebudowy, podczas gdy pozostałe miejscowości, w których kanalizacja była budowana w latach 1993 /2007 w nowej technologii, nie mają problemów z awariami, podłączaniem do sieci nowych budynków mieszkalnych czy firm i zakładów gospodarczych. Budowa infrastruktury wodno kanalizacyjnej oraz drogowej, finansowana jest z budżetu gminy, środków pomocowych oraz z budżetu państwa.

Infrastruktura komunikacyjna

Sieć drogową na obszarze gminy tworzą:

- droga krajowa Nr 9 o długości w granicach gminy - 8,328 km,
- drogi powiatowe o długości 59,353 km

- I 388 R – Trzciana – Nosówka – Rzeszów
- I 391 R – Iwierzycy – Zgłobień – Przybyszówka – Rzeszów
- I 405 R – Zarzecze – Siedliska
- I 406 R – Czudec – Lutoryż
- I 407 R – Niechobrz – Mogielnica
- I 408 R – Niechobrz – Boguchwała
- I 409 R – Zwiężczyca – Niechobrz – Czudec
- I 434 R – Błędowa Zgłobeńska – Zgłobień – Niechobrz

Droga krajowa przebiega przez tereny zabudowane o dużym ruchu lokalnym co stwarza niebezpieczeństwo wypadków. Prowadząc do granicy Państwa stanowi element sieci krajowej i międzynarodowej.

Drogi powiatowe są w różnym stanie technicznym i tak o nawierzchni twardej ulepszonej - 50,273 km (85%), o nawierzchni twardej nie ulepszonej - 1,950 km, o nawierzchni gruntowej - 7,13 km. Drogi te wymagają stałych remontów i budowy chodników w miejscach nasilonego ruchu pieszego.

Drogi powiatowe uzupełniają drogi gminne. Na terenie gminy jest ponad 100 km dróg gminnych i ponad 208 km dróg dojazdowych. Drogi te również wymagają znacznych nakładów na remonty, budowę nawierzchni bitumicznych. Obecnie ok 34 % dróg gminnych posiada nawierzchnię bitumiczną. Część dróg nie ma uregulowanego stanu prawnego. Gęstość dróg gminnych wynosi 106,44 km/100 km², a dróg dojazdowych 217,03 km/100 km². Sieć drogową zapewnia dobre połączenie poszczególnych miejscowości z Rzeszowem oraz Boguchwałą.

Na terenie miasta Boguchwały, w tym na obszarze rewitalizowanym, znajdują się następujące odcinki dróg gminnych:

Lp.	Nazwa ulicy	Długość odcinka w Boguchwale (m)
1	Kopernika	1 139
2	Wojska Polskiego	389
3	Grunwaldzka	1 174
4	Ogrodowa	647
5	Tkaczowa (boczna)	2 171
6	Cicha	441

7	Akacyjowa	1 487
8	Kwiatowa	797
9	Boczna Techniczna	706
10	Partyzantów	907
11	Techniczna	3 265
12	Sportowa	496
13	Łąkowa	636
	RAZEM	14 255

Są to drogi o nawierzchni bitumicznej w znacznym stopniu zniszczone i wymagające remontów. Odcinki chodników są zniszczone, nierówne i również wymagają przebudowy.

Przez teren gminy przebiega również jednotorowa nie zelektryfikowana linia kolejowa Rzeszów - Jasło. W Boguchwale znajduje się rampa wyładownicza i bocznicza kolejowa. Zainteresowanie komunikacją kolejową jest niewielkie pomimo uruchomieniu szynobusu na linii Rzeszów – Jasło.

Każda miejscowość ma bezpośrednie połączenie z Rzeszowem oraz z Boguchwałą. Komunikację zapewniają MPK Rzeszów i PKS. Funkcjonują również linie prywatne relacji Rzeszów – Siedliska oraz Iwierzycy - Wola Zgłobieńska - Rzeszów.

Obszar rewitalizowany ma dobre połączenie komunikacyjne. Jest przecięty drogą krajową po której kursują autobusy PKS z kierunku Sanok, Barwinek, Jasło – Rzeszów, znajduje się tu również przystanek autobusowy. Teren obsługiwany jest przez komunikację MPK – dwie linie oraz prywatnego przewoźnika.

Gmina na koszt własny buduje i ponosi koszty eksploatacji oświetlenia ulicznego przy drogach krajowych, powiatowych i gminnych. Ogółem oświetlenie obsługiwane jest z 84 stacji TRAFO. Zainstalowanych jest prawie 1270 opraw w tym ok.10 % to oprawy rtęciowe. Oświetlenie funkcjonuje od zmierzchu do godziny 0³⁰ oraz o świcie, regulują to zegary czasowe umieszczone w każdym obwodzie.

Wodociągi i kanalizacja

Sieć wodociągowa obejmuje wszystkie miejscowości gminy zaopatrując je w wodę z komunalnej sieci wodociągowej. Część Boguchwały (północna i środkowa) w tym obszar objęty planem rewitalizacji zaopatrywana jest z ujęcia powierzchniowego wody Rzeszów - „Zwierzycza”, pozostała część oraz pozostałe miejscowości z ujęć wód podziemnych, zasilających gminne wodociągi. Miejscowości zasilane z gminnej sieci wodociągowej to: Lutoryż, Niechobrz, Mogielnica, Zarzecze, Zgłobień, Wola Zgłobieńska, Nosówka, Raclawówka i część miasta Boguchwała (południowa). Na terenie gminy funkcjonują 3 ujęcia wód podziemnych. Ujęcie wód podziemnych i stacja uzdatniania wody

w Lutoryżu pracuje w oparciu o cztery studnie głębinowe, o łącznej wydajności 62,00 m³/h. Ujęcie wód podziemnych i stacja uzdatniania wody w Woli Zgłobieńskiej pracuje w oparciu o trzy studnie głębinowe o łącznej wydajności 40,00 m³/h. Ujęcie wód podziemnych i stacja uzdatniania wody Niechobrz – Góra pracuje w oparciu o jedną studnię głębinową o wydajności 12,00 m³/h. Eksploatacją ujęć oraz dostarczaniem wody mieszkańcom zajmuje się Zakład Gospodarki Komunalnej w Boguchwale ZGK GO-KOM.

Sieć wodociągowa na terenie gminy budowana i rozbudowywana jest od 1993 r., wynosi około 236,5 km, w tym długość sieci eksploatowana przez ZGK GO-KOM wynosi 196,5 km, a MPWiK w Rzeszowie 40 km - również na obszarze objętym programem rewitalizacji. Około 90 % mieszkańców gminy korzysta z wodociągu publicznego.

Od 1993 roku gmina intensywnie buduje sieć kanalizacyjną. Dotychczas wybudowano 310 km kolektorów grawitacyjnych i tłocznych oraz 57 pompowni sieciowych. Do zakończenia budowy kanalizacji w gminie pozostaje jeszcze około 164,00 km kolektorów wraz z uzbrojeniem., w obszarach o małej gęstości zabudowy. Obecnie do sieci kanalizacyjnej podłączonych jest 52% mieszkańców (z dotychczasowo wybudowanej sieci potencjalnie może korzystać 78 % mieszkańców). Wszystkie ścieki z terenu całej gminy kierowane są do oczyszczalni miejskiej w Rzeszowie.

Zaopatrzenie w gaz

Wszystkie miejscowości w gminie Boguchwała mają zaopatrzenie w gaz ziemny z sieci krajowej, używany w kuchenkach gazowych i urządzeniach grzewczych. Łącznie podłączonych jest do niej 4440 użytkowników, w tym na potrzeby ogrzewania 1760. Około 66% mieszkańców gminy korzysta z sieci gazu ziemnego.

Sieć na terenie gminy składa się z 198 816 m gazociągu średniego ciśnienia oraz 5027m niskiego ciśnienia. Zakład Gazowniczy w Rzeszowie, na bieżąco modernizuje sieć w celu zapewnienia dostawy nowym odbiorcom.

Zaopatrzenie w energię elektryczną

Na terenie gminy Boguchwała w ostatnich latach prowadzona była reelektryfikacja. Nie ma problemu z podłączaniem nowych budynków i zakładów przemysłowych. W miejscach szybkiego rozwoju budownictwa mieszkaniowego niezbędne będzie budowanie nowych stacji transformatorowych.

Telekomunikacja

W latach 1996 - 1997 została przeprowadzona modernizacja i rozbudowa sieci telefonicznej w gminie. Praktycznie każde zainteresowane gospodarstwo domowe mogło uzyskać połączenie telefoniczne. System łączności przewodowej opiera się o sieć centrali cyfrowych. Łączna pojemność central wynosi 4850 abonentów. Sieci abonenckie obsługujące bezpośrednio odbiorców są w wykonaniu napowietrznym.

Teren gminy z małymi wyjątkami pokryty jest zasięgiem sieci telefonii komórkowej, zyskującej coraz więcej użytkowników, którzy często rezygnują z połączeń kablowych.

Na terenie całej gminy można uzyskać stały, szerokopasmowy dostęp do Internetu. W zakresie dostępu przewodowego liderem jest Telekomunikacja Polska S.A, natomiast mniejsi operatorzy oferują dostęp radiowy.

Usuwanie odpadów

W gminie Boguchwała zorganizowany jest system zbierania odpadów komunalnych oraz selektywna zbiórka odpadów. Średnio ok. 70 % gospodarstw ma podpisane umowy na wywóz śmieci. Najwięcej umów podpisanych jest w miejscowościach Boguchwała i Zarzecze. Przeprowadzane są też zbiórki odpadów wielkogabarytowych. Na terenie gminy funkcjonują punkty skupu złomu. Niestety na terenie gminy znajdują się „dzikie wysypiska śmieci”.

Usuwaniem odpadów komunalnych zajmują się Zakład Gospodarki Komunalnej w Boguchwale oraz Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Rzeszowie-w obszarze przewidzianym do rewitalizacji. Odpady są wywożone do Zakładu Separacji Odpadów „Jarema Akryl” w Kozodrzy - Gmina Ostrów.

1.5 Identyfikacja problemów

1. Organizacja i budowa przestrzeni urządzonej dostępnej dla mieszkańców

Miasto Boguchwała jako jedno z młodszych miast, ze względów historycznych nie posiada ogólnodostępnej powierzchni urządzonej jak rynek, czy tereny zielone. Konieczne jest tworzenie takich miejsc, w celu usprawnienia i poprawy warunków życia oraz wypoczynku mieszkańców. Rynek i urządzone tereny zielone pozwolą na organizację imprez masowych, spotkań towarzyskich, wypoczynku rodzinnego. Poprawią estetykę miasta i nadadzą mu miejski charakter.

Problemem jest również brak w centrum miasta miejsc przeznaczonych na lokalizację usług. Utworzenie rynku oraz parku miejskiego pozwoli na stworzenie warunków dla lokalizacji firm usługowych.

Problemy infrastruktury technicznej

W gminie Boguchwała niezbędne jest uzupełnienie, a w samym mieście gruntowny remont infrastruktury kanalizacyjnej na osiedlu. Planowane działania zmierzają do zakończenia budowy kanalizacji sanitarnej, podłączenie wszystkich obiektów mających taką możliwość do sieci kanalizacyjnej, budowa gminnej oczyszczalni ścieków, remont zdegradowanej sieci na osiedlu w centrum Boguchwały. Dla obiektów dla których nie jest planowana sieć kanalizacyjna: propagowanie lokalnych systemów oczyszczania ścieków „biobloki” lub budowy nieprzepuszczalnych zbiorników – „szamb”.

Rozbudowa i modernizacja sieci drogowej

Niezbędne jest prowadzenie remontów dróg gminnych i dróg dojazdowych, utwardzanie i budowa nawierzchni bitumicznych oraz chodników. Obecna sieć dróg jest niewystarczająca szczególnie w obszarach gęstej zabudowy i intensywnej rozbudowy. Konieczne jest dalsze opracowywanie miejscowych planów zagospodarowania i budowa przewidzianej w nich infrastruktury wodno kanalizacyjnej i drogowej.

Problemem jest rozdrobnienie działek będących własnością prywatną. Istotne jest więc wspieranie działań zmierzających do koncentracji gruntów, poprawy rozłogu gospodarstw, łączenia działek. Wspieranie i ułatwianie obrotu ziemią.

Problemem jest również niewystarczająca powierzchnia parkingów w centrum miasta i w sąsiedztwie Ośrodka Doradztwa Rolniczego – dająca się we znaki szczególnie podczas organizowanych w ODR konferencji i Dni Otwartych Drzwi.

Problemy ekologiczne gminy Boguchwała – uwarunkowania ochrony środowiska

Wyniki prowadzonej polityki w zakresie poprawy stanu środowiska wskazują na powolną, ale sukcesywną tendencję poprawy jakości stanu środowiska. Pomimo tego nadal rozwiązania wymagają problemy ekologiczne gminy takie jak: niecałkowita ilość gospodarstw podłączonych do sieci kanalizacyjnych i urządzeń oczyszczających ścieki, brak w pełni sprawnego systemu gospodarowania odpadami, w szczególności w zakresie

pozyskiwania surowców wtórnych oraz zbiórki odpadów niebezpiecznych, elektronicznych i wielkogabarytowych.

Nie są też wykorzystywane w pełni atuty gminy, dotyczące możliwości produkcji energii odnawialnej pomimo sprzyjających warunków, jak też ekspozycja walorów gminy w zakresie ekologicznego rolnictwa, agroturystyki i turystyki ekologicznej. Pomimo, że dużo w tym kierunku działań jest podejmowanych pozostało jeszcze wiele do zrobienia. Zależy to jednak od możliwości finansowych oraz poziomu świadomości ekologicznej mieszkańców gminy.

Poniżej, w obrębie każdego priorytetu ekologicznego, scharakteryzowano najważniejsze inwestycje wymagające realizacji do 2015 r.

- **Ochrona wód i efektywne wykorzystanie zasobów wodnych** - inwestycje prowadzące do zredukowania ilości zanieczyszczeń odprowadzanych ze ściekami do wód i ziemi oraz inwestycje mające na celu zapewnienie odpowiedniej jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, w szczególności: budowa oczyszczalni ścieków oraz rozbudowa i modernizacja systemów kanalizacji zbiorczej.

- **Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska** - kierowanie środków na projekty związane z przywracaniem funkcjonalności przyrodniczej, hamowaniem odpływu wody, zwiększające naturalną retencję, ograniczające zagrożenie powodziowe, związane ze wzrostem dyspozycyjności zasobów wody, a także w zakresie zapobiegania i przeciwdziałania poważnym awariom;

- **Gospodarka odpadami** - działania związane z zapobieganiem oraz ograniczaniem wytwarzania odpadów komunalnych, prowadzeniem selektywnej zbiórki odpadów (odzyskiem surowców wtórnych), a także wydzieleniem ze strumienia odpadów komunalnych odpadów niebezpiecznych i ich właściwym zagospodarowaniem;

- **Pozyskiwanie energii ze źródeł odnawialnych** – tworzenie warunków sprzyjających inwestowaniu w urządzenia do produkcji energii, opartych na źródłach odnawialnych (m.in. ciepłowni na biomasę, instalacji wykorzystujących energię wiatru, itp.) oraz inwestycji podnoszące efektywność energetyczną (np. budowa budynków energooszczędnych z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii, termomodernizacje budynków);

- **Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu oraz zrównoważony rozwój lasów** – działania na rzecz ochrony przyrody na obszarach chronionych, prowadzące do ograniczenia degradacji środowiska naturalnego oraz strat zasobów różnorodności biologicznej;

- **Ochrona powietrza atmosferycznego, klimatu i warstwy ozonowej** – ograniczanie emisji komunikacyjnej i ochrona przed jej negatywnym oddziaływaniem poprzez budowę

i modernizację istniejących połączeń komunikacyjnych, remonty dróg, tworzenie warunków do rozwoju ruchu rowerowego, redukcja niskiej emisji poprzez: modernizację istniejących źródeł ciepła – poprawę sprawności w procesach spalania i stosowanie ekologicznych nośników energii oraz termomodernizację budynków, wszelkie działania edukacyjne i promocyjne dotyczące upowszechniania, wykorzystania odnawialnych źródeł energii, stosowania ekologicznych nośników energii, edukacja na temat szkodliwości spalania materiałów odpadowych różnego pochodzenia;

- **Ochrona powierzchni ziemi** – sukcesywna rekultywacja terenów zdegradowanych i zdewastowanych w wyniku różnorodnej działalności, w tym eksploatacji surowców, składowania odpadów, spowodowanych czynnikami naturalnymi, wspieranie inicjatyw społecznych w celu rekultywacji terenów zdegradowanych, poeksploatacyjnych, waloryzacja terenów pod względem ich przydatności do produkcji zdrowej żywności oraz promocja takiej produkcji, wspieranie rolnictwa ekologicznego, wspieranie dobrych praktyk rolniczych i restrykcyjne przestrzeganie zasad dotyczących ochrony gleb w działalności gospodarczej;

- **Ochrona przed hałasem i promieniowaniem elektromagnetycznym** – inwestycje związane z ograniczaniem hałasu zagrażającego zdrowiu, modernizacje i remonty nawierzchni dróg, stosowanie rozwiązań technicznych zapobiegających powstawaniu i przenikaniu hałasu do środowiska oraz środków zmniejszających poziom hałasu, zabezpieczanie przed degradacją obszarów, gdzie sytuacja akustyczna jest korzystna, preferowanie niekonfliktowych lokalizacji obiektów (właściwe planowanie przestrzenne), mogących powodować uciążliwość hałasową;

- **Ochrona zasobów kopalin** – koncesjonowana eksploatacja złóż kopalin z ich maksymalnym wykorzystaniem, uwzględniająca zasady racjonalnej gospodarki surowcami, rozpoznanie zasobów surowców o szczególnym znaczeniu, służących rozwojowi i będących atutem regionu np. wód termalnych.

2.Gospodarka

2.1 Główni pracodawcy, struktura i trendy

Gmina Boguchwała jest gminą rolniczo-przemysłową. Pod koniec grudnia 2007, na terenie gminy według klasyfikacji REGON było zarejestrowanych 1373 firmy, w tym 65 zatrudniających ponad 10 pracowników. Nieruchomości rolne jest 4481, w tym gospodarstw powyżej 1 ha jest 2504, a powyżej 5 ha – 121.

Największymi firmami na terenie gminy Boguchwała są:

- **Zakłady Porcelany Elektrotechnicznej ZAPEL S.A.** w Boguchwale - jeden z największych producentów izolatorów porcelanowych w Polsce. Oferują szeroki asortyment wyrobów, obejmujący izolatory liniowe stojące i wiszące, stacyjne wsporcze i przepustowe oraz aparatowe wsporcze, przepustowe i osłonowe;
- **Instytut Energetyki Oddział Ceramiki "CEREL"** w Boguchwale - produkuje wyroby z ceramiki technicznej dla odbiorców z wielu branż w kraju i za granicą. Prowadzi szerokie prace badawcze i wdrożeniowe w zakresie nowych aplikacji tworzyw ceramicznych;
- **Podkarpacki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Boguchwale** - działa na terenie całego województwa podkarpackiego. Zajmuje się doradztwem rolniczym, wdrażaniem nowych technologii, postępowaniem rolniczym, propagowaniem rolnictwa ekologicznego. Pomaga rolnikom uzyskiwać środki pomocowe dla swoich gospodarstw;
- **Zakłady Naprawy Samochodów Ciężarowych w Boguchwale** - są jednym z przedsiębiorstw wchodzących w skład Grupy EKO-KARPATY. ZNS jest producentem szerokiej gamy wyrobów wykonywanych ze stali węglowej i nierdzewnej, produkuje osie i wały napędowe, elementy wykonywane z rur i kształtowników stalowych a także inne produkty na specjalne zamówienie Klientów. W zakres wytwarzanych wyrobów wchodzi również produkty przeznaczone dla rolnictwa;
- Bank Spółdzielczy w Niechobrze z filiami w Boguchwale, Zgłobniu, Lutoryżu - prowadzący obsługę oszczędnościowo - kredytową, bieżącą obsługę rachunków firm i gospodarstw rolnych. Bank prowadzi obsługę finansową gminy;
- Gminna Spółdzielnia „SCh” mająca 14 sklepów spożywczych – w tym kilka samoobsługowych i bazę magazynową.

Działalność gospodarczą na terenie gminy prowadzi również szereg mniejszych firm (MŚP). Firm zatrudniających poniżej 10 pracowników jest 1231. Profil branżowy tych przedsiębiorców jest bardzo szeroki. W gminie Boguchwała najlepiej rozwinięte branże według klasyfikacji REGON to handel hurtowy i detaliczny – 455 podmiotów zatrudniających 1 182 osób, kolejne to budownictwo 187 podmiotów zatrudniających 410 osób, przetwórstwo przemysłowe 152 zatrudniające 1 099 osób.

Strukturę największych podmiotów według liczby zatrudnionych w 2007 r. pokazuje poniższa tabela

Tabela: Struktura zatrudnienia w podziale na grupy wg sekcji PKD w 2007r.

Sekcje PKD	Liczba zatrudnionych w przedziale			
	0-10	10-49	50-249	250 i więcej
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	23	1		
Górnictwo	1			
Przetwórstwo przemysłowe	142	9		1
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną gaz, wodę	1			
Budownictwo	180	7		
Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych oraz artykułów użytku osobistego	438	15	2	
Hotele i restauracje	25	1		
Transport, gospodarka magazynowa, łączność	107	1		
Pośrednictwo finansowe	39	1		
Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej	186			1
Administracja publiczna i obrona narodowa obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne	11		1	
Edukacja	18	19		
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	44			
Działalność usługowa komunalna społeczna i indywidualna pozostała	93	6		
RAZEM	1308	60	3	2

Źródło: Urząd Statystyczny w Rzeszowie

W latach 2005 - 2007 w grupach podmiotów zatrudniających 50 i więcej pracowników nie nastąpiły żadne zmiany. W grupie zatrudniającej od 10 do 49 pracowników, ubyłło jedno przedsiębiorstwo zajmujące się przetwórstwem przemysłowym, przybyło cztery zajmujące się handlem, jedno zajmujące się transportem, gospodarką magazynową i łącznością oraz dwa zajmujące się działalnością usługową komunalną społeczną i indywidualną.

Największe zmiany następowały w sektorze małych i średnich przedsiębiorstw. W tym sektorze o 30 wzrosła liczba firm budowlanych, o 12 z zakresu ochrony zdrowia i pomocy społecznej o 4 z edukacji, o 7 działalności usługowej, komunalnej, społecznej i indywidualnej pozostała, o 8 rolnictwa, łowiectwa i leśnictwa, o 5 z pośrednictwa finansowego o 2 z hoteli i restauracji. Natomiast zmalała o 11 liczba firm z obsługi nieruchomości wynajmu i usług związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, o 3 liczba firm transportowych, o 2 z przetwórstwa przemysłowego. Biorąc pod uwagę liczbę zatrudnionych w gospodarce zwiększyła się ona z 4 299 do 4 415 osób.

2.2 Struktura podstawowych branż gospodarki znajdującej się na terenie gminy

Biorąc pod uwagę całkowitą liczbę przedsiębiorstw, największy procentowy udział - 33,14 % ma branża: handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, następnie - 13,62 % mają branże: budownictwo oraz obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej, 11,07 % przetwórstwo przemysłowe, 7,87 % transport, gospodarka magazynowa, łącznie 7,21%, działalność usługowa komunalna społeczna i indywidualna pozostała.

Tabela Procentowy udział poszczególnych sektorów wg liczby przedsiębiorstw w poszczególnych branżach w latach 2005-2007

Sektory PKD	lata		
	2005	2006	2007
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	1,22 %	1,43 %	1,75 %
Górnictwo	0,08 %	0,08 %	0,07 %
Przetwórstwo przemysłowe	11,86 %	11,29 %	11,07 %
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną gaz, wodę	0,08 %	0,08 %	0,07 %
Budownictwo	11,94 %	12,79 %	13,62 %
Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych oraz artykułów użytku osobistego	34,37 %	33,86 %	33,14 %
Hotele i restauracje	1,83 %	1,81 %	1,89 %
Transport, gospodarka magazynowa, łącznie	8,37 %	7,83 %	7,87 %
Pośrednictwo finansowe	2,66 %	2,78 %	2,91 %
Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej	15,06 %	14,52 %	13,62 %
Administracja publiczna i obrona narodowa obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne	0,84 %	0,90 %	0,87 %
Edukacja	2,43 %	2,71 %	2,69 %
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	2,43 %	2,86 %	3,20 %
Działalność usługowa komunalna społeczna i indywidualna pozostała	6,84 %	7,07 %	7,21 %
RAZEM	100 %	100 %	100 %

Źródło: Urząd Statystyczny w Rzeszowie

W latach 2005- 2007 nastąpił procentowy wzrost udziału następujących branż według rejestru REGON. Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo - wzrost udziału o 0,53 %, budownictwo o 1,68 %, edukacja o 0,26%, ochrona zdrowia i pomoc społeczna o 0,77 %. Zmalał natomiast udział następujących branż: obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane

z prowadzeniem działalności gospodarczej o 1,44 %, transport gospodarka magazynowa, łączność o 0,5 %, przetwórstwo przemysłowe o 0,79 %.

Nieco inaczej wygląda sytuacja jeżeli przeanalizujemy zatrudnienie w poszczególnych branżach.

Tabela Procentowy udział zatrudnienia w poszczególnych branżach w latach 2002-2007

Sekcje PKD	2005	2006	2007
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	0,91	1,12	1,27
Górnictwo	0,00	0,00	0,00
Przetwórstwo przemysłowe	26,94	26,30	24,89
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną gaz, wodę	0,12	0,12	0,11
Budownictwo	8,79	9,05	9,29
Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych oraz artykułów użytku osobistego	26,49	26,11	26,77
Hotele i restauracje	1,91	1,94	2,02
Transport, gospodarka magazynowa, łączność	3,47	3,18	3,62
Pośrednictwo finansowe	1,44	1,40	1,34
Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej	14,82	14,87	14,34
Administracja publiczna i obrona narodowa obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne	1,30	1,31	1,27
Edukacja	9,03	9,68	9,40
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	1,19	1,47	1,68
Działalność usługowa komunalna społeczna i indywidualna pozostała	3,61	3,46	4,01
RAZEM	100,00	100,00	100,00

Źródło: Urząd Statystyczny w Rzeszowie

Wzrost udziału w rynku według zatrudnienia nastąpił w branżach: rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo – o 0,36 %, budownictwo o 0,5 %, handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych oraz artykułów użytku osobistego o 0,5 %, edukacja o 0,37 %, ochrona zdrowia i pomoc społeczna o 0,49%.

Spadek nastąpił w branżach: obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej o 0,48 %, przetwórstwo przemysłowe o 2,05 %.

Strukturę własnościową przedsiębiorstw w 2006 r. przedstawia poniższa tabela

Wyszczególnienie		Ogółem	sektor		z ogółem					
			sektor publiczny	sektor prywatny	spółki handlowe	spółki cywilne	spółdzielnie	fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	pozostałe
Boguchwała	liczba	1329	30	1299	53	60	7	38	1119	52
	%		2,3%	97,7%	4,0%	4,5%	0,5%	2,9%	84,2%	3,9%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Statystycznego

W gospodarce dominuje sektor prywatny stanowiąc 97,7 % przedsiębiorstw. Dominują osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą – 84,2 %. Spółki cywilne stanowią 4,5 %, a handlowe 4 % liczby przedsiębiorstw.

2.3 Ilość podmiotów gospodarczych i osób zatrudnionych w poszczególnych sektorach

W gminie Boguchwała najlepiej rozwinięte branże według klasyfikacji REGON to handel hurtowy i detaliczny – 455 podmiotów zatrudniających 1182 osób, kolejne to budownictwo 187 podmiotów, zatrudniających 410 osób, przetwórstwo przemysłowe 152 podmioty zatrudniające 1099 osób. Łącznie na terenie gminy według rejestru REGON funkcjonuje 1 373 podmioty gospodarcze zatrudniające 4 415 osób.

W okresie trzyletnim 2005-2007 największy wzrost nastąpił w budownictwie – o 30 podmiotów (19,2 % wzrostu w stosunku do roku 2005), w ochronie zdrowia i pomocy społecznej - o 12 podmiotów (37,5 %), w rolnictwie, łowiectwie i leśnictwie o 8 podmiotów (50 %).

Tabela Liczba podmiotów gospodarczych znajdujących się na terenie gminy

Sekcje PKD	Lata			Dynamika 2007/2005
	2005	2006	2007	
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	16	19	24	1,50
Górnictwo	1	1	1	1,00
Przetwórstwo przemysłowe	156	150	152	0,97

Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną gaz, wodę	1	1	1	1,00
Budownictwo	157	170	187	1,19
Handel hurtowy i detaliczny, napraw pojazdów samochodowych oraz artykułów użytku osobistego	452	450	455	1,01
Hotele i restauracje	24	24	26	1,08
Transport, gospodarka magazynowa, łączność	110	104	108	0,98
Pośrednictwo finansowe	35	37	40	1,14
Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej	198	193	187	0,94
Administracja publiczna i obrona narodowa obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne	11	12	12	1,09
Edukacja	32	36	37	1,16
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	32	38	44	1,38
Działalność usługowa komunalna społeczna i indywidualna pozostała	90	94	99	1,10
RAZEM	1315	1329	1373	1,04

Źródło: Urząd Statystyczny w Rzeszowie

W prowadzonym w Mieście i Gminie Boguchwała rejestrze ewidencji działalności gospodarczej Gminy Boguchwała, w obszarze rewitalizowanym na koniec 2006 r., zarejestrowanych było 149 podmiotów gospodarczych – głównie z sektora małych przedsiębiorstw – osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Tabela Liczba osób zatrudnionych w poszczególnych sektorach w latach 2005-2007

Sektory PKD	Lata			Dynamika 2007/2005
	2005	2006	2007	
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	39	48	56	1,44
Górnictwo	0	0	0	
Przetwórstwo przemysłowe	1158	1125	1099	0,95
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną gaz, wodę	5	5	5	1,00
Budownictwo	378	387	410	1,08
Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych oraz artykułów użytku osobistego	1139	1117	1182	1,04
Hotele i restauracje	82	83	89	1,09
Transport, gospodarka magazynowa, łączność	149	136	160	1,07
Pośrednictwo finansowe	62	60	59	0,95
Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej	637	636	633	0,99

Administracja publiczna i obrona narodowa obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne	56	56	56	1,00
Edukacja	388	414	415	1,07
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	51	63	74	1,45
Działalność usługowa komunalna społeczna i indywidualna pozostała	155	148	177	1,14
RAZEM	4299	4278	4415	1,03

Źródło: Urząd Statystyczny w Rzeszowie

2.3 Identyfikacja problemów

Pomimo znacznej liczby podmiotów na terenie gminy zatrudnionych jest 38,81 % osób w wieku produkcyjnym. Pozostałe osoby aktywne zawodowo znajdują zatrudnienie poza terenem gminy, głównie w sąsiednim Rzeszowie.

Niezbędne jest podejmowanie działań umożliwiających rozwój przedsiębiorczości i tworzenie nowych miejsc pracy. Problemem jest brak uzbrojonych terenów inwestycyjnych, brak inwestorów zainteresowanych otwieraniem firm i tworzeniem nowych miejsc pracy na terenie gminy. Problemem jest także niewystarczająca promocja oraz ograniczone możliwości finansowe gminy. Brak jest również wolnych obiektów, które mogą być przeznaczone pod wynajem.

W ramach programu rewitalizacji zamierza się stworzyć możliwości inwestycyjne i wspierać rozwój przedsiębiorczości.

Dużym problemem w sferze gospodarczej jest obecny (rok 2009) światowy kryzys, dotyczący również mieszkańców i firmy gminy Boguchwała. Racjonalizacja kosztów i ograniczanie zatrudnienia przyczynia się do zwiększania bezrobocia. Obecnie bezrobocie na terenie gminy szacowane jest na 11 %.

3 Sfera społeczna

1.1 Struktura demograficzna i społeczna, trendy

Według stanu na dzień 31.11.2008 liczba mieszkańców na terenie gminy Boguchwała wynosiła 18 334. W tym w wieku przedprodukcyjnym – od 0 do 18 lat było 4 199 osób. Kobiet w wieku produkcyjnym – od 18 do 60 lat było 5 531, mężczyźni w wieku produkcyjnym - od 18 do 65 lat 5 846. W wieku poprodukcyjnym – kobiet powyżej 60 lat - 1 845, mężczyzn powyżej 65 lat – 913. W związku z administracyjną zmianą obszaru gminy- przyłączeniem z sołectwa Zwiężczyca do miasta Rzeszowa i zmniejszeniem liczby ludności trudno określić trendy, jednakże na podstawie lat ubiegłych można stwierdzić, że spada liczba

młodzieży w wieku przedprodukcyjnym, natomiast zwiększa się liczba osób w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym.

Struktura wiekowa mieszkańców gminy Boguchwała w latach 2006 -2008

Rok	wiek przedprodukcyjny	wiek produkcyjny		wiek poprodukcyjny		RAZEM
		kobiety	mężczyźni	kobiety	mężczyźni	
2006	5 036	6 263	6 653	2 116	1 107	21 175
2007	4 966	6 476	6 795	2 131	1 121	21 489
2008	4 199	5 531	5 846	1 845	913	18 334

Źródło: Urząd Stanu Cywilnego Gminy Boguchwała

Zestawienie liczby ludności zameldowanej w poszczególnych miejscowościach gminy Boguchwała (stan na 12.12.2008)

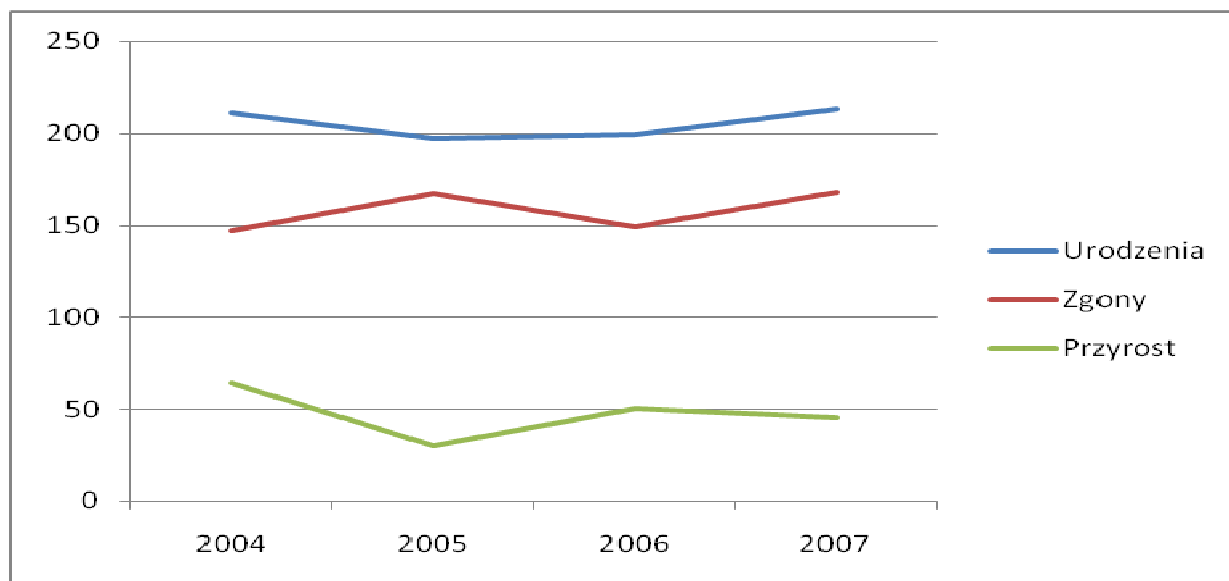
Miejscowość	Liczba mieszkańców
Boguchwała	5764
Niechobrz	2800
Lutoryż	1627
Zgłobień	1573
Wola Zgłobieńska	1397
Raławówka	1372
Nosówka	1288
Kielanówka	1127
Mogielnica	1101
Zarzecze	552
Razem	18601

Źródło: Urząd Stanu Cywilnego Gminy Boguchwała

Na terenie gminy mieszka aktualnie (w mieście Boguchwała i 9 wioskach) 18 601 osób. Do dnia 1 stycznia 2008 r. liczba ludności wynosiła 21 489 osób i spadła w wyniku decyzji administracyjnej o przyłączeniu Sołectwa Zwiężycza do Rzeszowa. Ludność gminy stanowi 0,87 % liczącego blisko 2,1 mln mieszkańców województwa podkarpackiego. Zamieszkują oni miasto Boguchwała oraz dziewięć sołectw: Lutoryż, Mogielnicę, Raławówkę, Nosówkę, Zarzecze, Niechobrz, Kielanówkę, Zgłobień i Wolę Zgłobieńską. Najliczniejszą miejscowością w gminie jest miasto Boguchwała – 5 664 mieszkańców, najmniej liczną sołectwo Zarzecze z 552 mieszkańcami

W ostatnich latach zmniejsza się odsetek urodzin, co jest zjawiskiem ogólnopolskim, mimo wszystko przyrost naturalny w gminie Boguchwała jest dodatni.

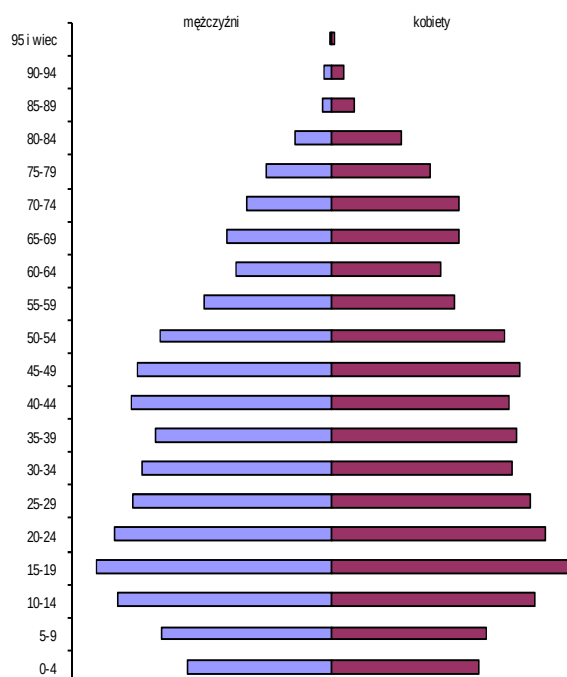
Urodzenia, zgony, przyrost naturalny w latach 2004-2007

Źródło: Urząd Miejski w Boguchwale

Struktura wiekowa mieszkańców gminy Boguchwała, obecnie korzystna, pokazuje zmniejszający się odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym, co w przyszłości spowoduje spadek liczby ludności w wieku produkcyjnym.

Drzewo demograficzne gminy Boguchwała

Źródło: Urząd Miejski w Boguchwale

Na obszarze objętym planem rewitalizacji zamieszkuje łącznie 2 505 osób.

Strukturę wiekową w ostatnich latach prezentuje tabela.

Struktura wiekowa w obszarze rewitalizowanym

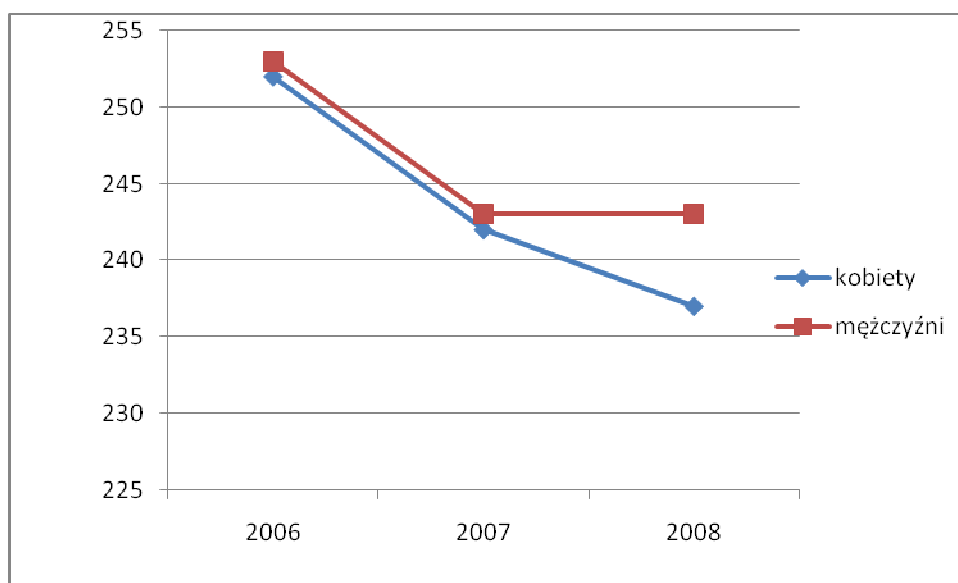
W liczbach						
Rok	Wiek przedprodukcyjny	Wiek produkcyjny		Wiek poprodukcyjny		Razem
		kobiety	mężczyźni	kobiety	mężczyźni	
2006	505	795	773	238	126	2437
2007	485	810	800	258	138	2491
2008	480	806	800	277	142	2505
W %						
Rok	Wiek przedprodukcyjny	Wiek produkcyjny		Wiek poprodukcyjny		Razem
		kobiety	mężczyźni	kobiety	mężczyźni	
2006	20,62 %	32,52%	31,71%	9,76%	5,17 %	100
2007	19,47 %	32,51%	32,11%	10,35%	5,54 %	100
2008	19,17 %	32,17%	31,93%	11,06%	5,67 %	100

Obszar rewitalizowany jako % ogólnej liczby mieszkańców

Rok	wiek przedprodukcyjny	wiek produkcyjny		wiek poprodukcyjny		RAZEM
		kobiety	mężczyźni	kobiety	mężczyźni	
2006	10,07	12,69	11,62	11,25	11,38	11,52
2007	9,77	12,51	11,77	12,11	12,31	11,59
2008	11,43	14,57	13,86	15,01	15,55	13,72

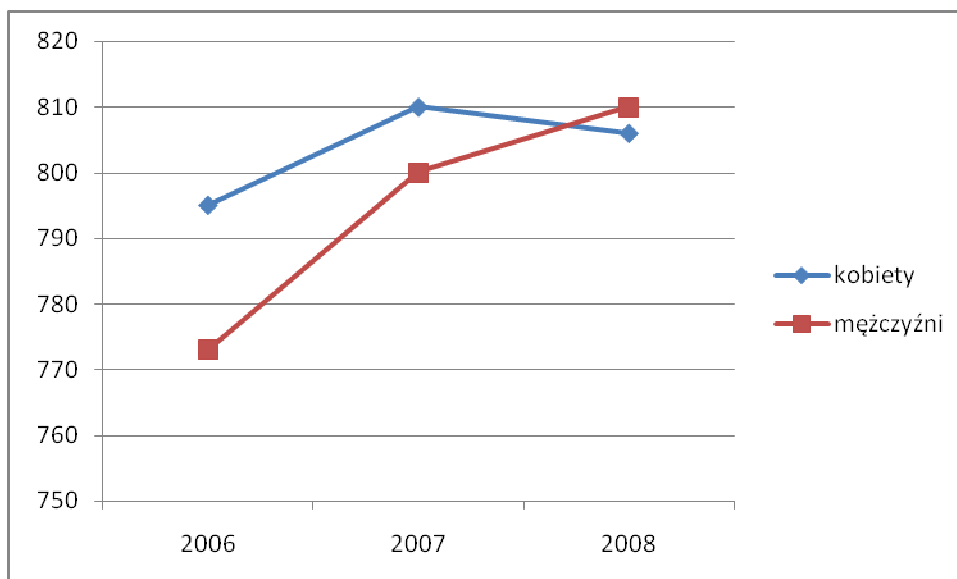
W obszarze rewitalizowanym % udział ludności w wieku poprodukcyjnym jest wyższy niż w przedstawionych pozostałych grupach.

Ludność w wieku przedprodukcyjnym

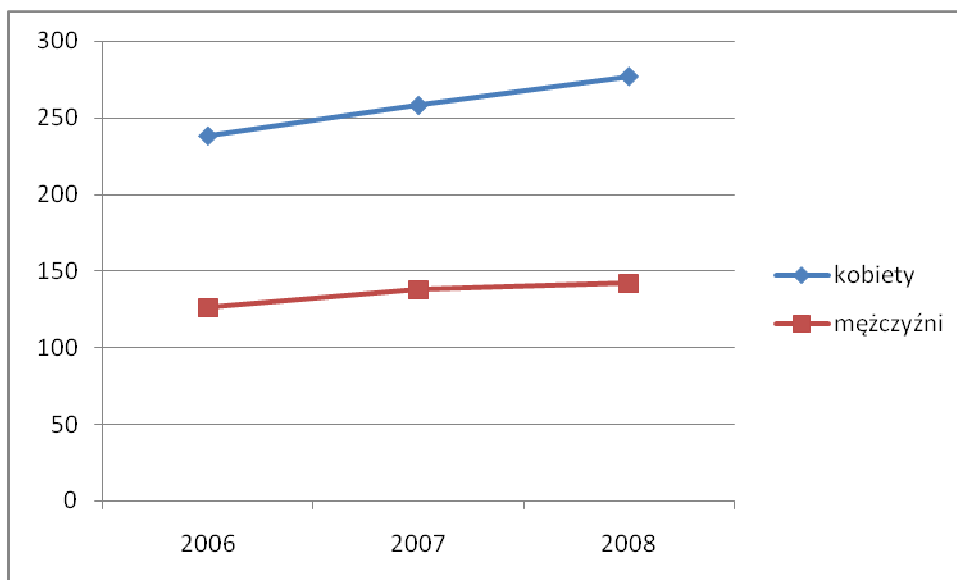
Źródło: Urząd Stanu Cywilnego w Boguchwale

Ludność w wieku produkcyjnym

Źródło: Urząd Stanu Cywilnego w Boguchwale

Ludność w wieku poprodukcyjnym

Źródło: Urząd Stanu Cywilnego w Boguchwale

Również w obszarze objętym Programem rewitalizacji spada liczba osób w wieku przedprodukcyjnym a rośnie liczba osób w wieku poprodukcyjnym. Sytuacja taka - jeżeli będzie się utrzymywać – a tendencje w gminie na to wskazują - będzie w przyszłości stwarzać problemy w wypłatach emerytur.

Jak wynika z narodowego spisu przeprowadzonego w 2002 r. struktura wykształcenia w gminie przedstawia się następująco:

Lp.	Wykształcenie	Gmina Boguchwała	Powiat rzeszowski
1	Wyższe	9 %	6,5 %
2	Policealne	2,4%	2,4 %
3	Średnie ogólnokształcące	8 %	6,8 %
4	Średnie zawodowe	22,2 %	18,5 %
5	Zasadnicze zawodowe	25 %	26,4 %
6	Podstawowe	30 %	34,8 %
7	Podstawowe nieukończone i brak wykształcenia	3,4	4,6 %

W związku z zachodzącymi w ostatnich latach zmianami udział osób z wyższym wykształceniem (licencjackim i magisterskim) wzrasta.

Bezpieczeństwo

Za bezpieczeństwo w Mieście i Gminie Boguchwała odpowiada Komisariat Policji i Straż Miejska. W 2006r Komisariat Policji w Boguchwale zarejestrował 101 przestępstw i 3 czyny karalne osób nieletnich.

1.2 Określenie grup społecznych wymagających wsparcia w ramach programu rewitalizacji

Przeprowadzone badania i dane posiadane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, pozwalają na wyspecjalizowanie grup społecznych, które wymagają wsparcia w ramach programu rewitalizacji. Jeśli weźmiemy pod uwagę kryterium wieku, wsparcia wymagają osoby w wieku poprodukcyjnym oraz dzieci i młodzież.

Osoby w wieku poprodukcyjnym stanowią ponad 15 % liczby mieszkańców terenu objętego programem rewitalizacji. Liczba ta stale rośnie. Grupa ta dotknięta jest w znacznym stopniu ubóstwem, niepełnosprawnością i długotrwałymi chorobami, poczuciem izolacji i osamotnienia, bezradnością życiową. Zwiększanie się populacji ludzi starszych wiąże się z koniecznością: stworzenia oferty usług opiekuńczych i pielęgniarских w miejscu zamieszkania, stworzenia oferty w zakresie wypełnienia czasu wolnego seniorów, rozbudzanie aktywności własnej seniora do prowadzenia aktywnego, twórczego życia, edukacja rodzin i społeczności lokalnej na temat osób starszych.

Dzieci i młodzież to grupa społeczna wymagająca bezsprzecznie wsparcia. Funkcjonując zarówno w środowisku szkolnym, w rodzinnym i patrząc szerzej w środowisku

lokalnym generują występowanie szeregu problemów: niewydolność opiekuńczo-wychowawczą rodzin, ubożenie i dziedziczenie biedy, łatwy dostęp do środków uzależniających (papierosy, alkohol, narkotyki), demoralizacja, wandalizm, przypadki agresji i przemocy w grupie rówieśniczej, niemożność atrakcyjnego spędzania czasu wolnego, rozwijania zainteresowań oraz korzystania z obiektów kulturalno-sportowych. Poprawę opisanego stanu problemów dzieci i młodzieży spowodują działania w zakresie wsparcia dzieci i młodzieży pochodzących z rodzin ubogich, w zakresie poprawy bezpieczeństwa, promowanie aktywnego i zdrowego stylu życia, organizowanie różnych form aktywnego odpoczynku, upowszechnianie sportu i organizacji wypoczynku organizowanie zajęć pozaszkolnych, świetlic i kół zainteresowań.

Kolejną grupą, która wymaga wsparcia to bezrobotni. Stanowią około 11% mieszkańców w wieku produkcyjnym, z czego ponad połowę stanowią kobiety. Ta grupa społeczna nie jest jednolita, jest bardzo zróżnicowana. Należą do niej osoby długotrwale bezrobotne, osoby krótkotrwale bezrobotne (absolwenci, bądź osoby zmieniające pracę) oraz osoby pasywne na rynku pracy, nie wykazujące chęci zmiany swojego statusu bezrobotnego. Status bezrobotnego bardzo znacząco wpływa na funkcjonowanie danej osoby w rodzinie i w środowisku lokalnym. Powoduje występowanie wielu problemów społecznych: ubóstwo, poczucie niższej wartości, apatia, alkoholizm, agresja i inne.

Trudniej sytuację pozostawiania bez pracy znoszą mężczyźni. Bezrobotny mężczyzna doświadcza obniżenia swojej pozycji w rodzinie, utraty autorytetu i silnej frustracji, która powoduje sięganie po alkohol. Pogarsza się wówczas sytuacja całej rodziny, w tym dzieci, które tracą poczucie bezpieczeństwa i stabilizacji. Wsparcie bezrobotnych powinno polegać na pomocy w zdobyciu nowych, pożądanых na rynku pracy kwalifikacji, wzmocnieniu poczucia własnej wartości poprzez odpowiednio dobrane mechanizmy, pomocy w zdobyciu umiejętności efektywnego poruszania się na współczesnym rynku pracy (tworzenie odpowiednich dokumentów, właściwego wizerunku itp.).

Część z tych osób dziedziczy bezrobocie po swoich rodzicach, nie posiada wykształcenia i co jest prawdziwym zagrożeniem, sytuacja ta może spowodować, iż dzieci, które w chwili obecnej jeszcze realizują obowiązek szkolny lub nauki, same w przyszłości nie będą miały motywacji do podjęcia pracy.

Wyselekcjonowanie kolejnej grupy wymagającej wsparcia w ramach programu związane jest z dokonaną analizą struktury rodzin zamieszkałych na danym obszarze. W w/w analizie zwrócono uwagę ilość rodzin wielodzietnych. Na wyznaczonym obszarze jest ich około 17%.

Wielkość rodziny ma znaczący wpływ na jakość wychowania dzieci i młodzieży, na sytuację ekonomiczną rodziny. Rodzina wielodzietna jest raczej niekorzystnym środowiskiem wychowawczym. Rodziny takie stwarzają gorsze warunki pełnego rozwoju dziecka. Wynika to z faktu, że wychowanie i utrzymanie dużej liczby dzieci jest rzeczą bardzo trudną. Troska o pełne zaspokojenie potrzeb dużej liczby dzieci wymaga bardzo dużo pracy i poświęcenia. Niejednokrotnie rodzice przeciążeni obowiązkami i pracą zaniedbują swoje dzieci. Bardzo często nie potrafią zapewnić im godnych warunków materialnych. Złe warunki materialno-bytowe, ponadto niski poziom wykształcenia i kultury rodziców łączy się z reguły z niskim statusem społeczno-zawodowym, ekonomicznym. Często w takich rodzinach występują zaburzenia kontaktów emocjonalnych, więzi między rodzicami i dziećmi są poważnie osłabione, dzieci boleśnie odczuwają wyobcowanie i odrzucenie uczuciowe. Rodziny takie stwarzają ogromne zagrożenie dla dobra dziecka. To właśnie z takich rodzin wywodzą się nieletni i młodociani przestępcy, dzieci wykazujące przejawy agresji i przemocy. Życie dziecka w takich warunkach jest dla niego wielką krzywdą, gdyż rodzice na ogół nie dbają o zaspokojenie jego potrzeb, a sposób jego traktowania przez rodziców często może prowadzić do deformacji rozwoju dziecka, zaniżonych osiągnięć w nauce, zaniżonej aspiracji.

Podobne zagrożenia stwarza rodzina niepełna (samotne rodzicielstwo, eurosieroctwo). Problemy występujące w obu tych grupach społecznych, implikują występowanie niepowodzeń szkolnych dzieci i młodzieży, postaw wyobcowania, nieprzystosowania społecznego, rodzą poczucie niesprawiedliwości i odrzucenia. Okazywane wsparcie powinno mieć charakter systemowy, nie zaś okazjonalny. Pomocą należy objąć całe rodziny wykorzystując odpowiednie mechanizmy rozpoznawania problemów, diagnozy sytuacji rodzinnej, indywidualizacji działań pomocowych i badania skutków.

1.3 Stan i zróżnicowanie dochodowości gospodarstw domowych

Nie prowadzono szczegółowych badań dotyczących dochodowości gospodarstw domowych, brak również aktualnych danych statystycznych dotyczących tego tematu. Z konieczności więc w opracowaniu przytoczono inne, dostępne dane opisujące stan zamożności społeczeństwa gminy.

O zasobności mieszkańców świadczy liczba osób korzystających z pomocy społecznej oraz ogólna kwota tej pomocy. Z pomocy społecznej korzystało w 2007 roku 1023 osoby - ponad 4,8 % mieszkańców, ze świadczeń rodzinnych – 1 497 osób – ponad 7 % mieszkańców.

Wydatki na pomoc społeczną i liczba podopiecznych w latach 2005 – 2007

Rok	Wydatki na zadania własne gminy (zł)			Wydatki na zadania zlecone gminy (zł)		Kwota wydatków ogółem (zł)	liczba osób korzystających z pomocy społecznej	liczba osób w rodzinach
	zasiłki i pomoc w naturze	dożywianie dzieci	usługi opiekuńcze	zasiłki stałe	specjalistyczne usługi opiekuńcze			
2005	388 936	125 259	109 108	54 253	2 087	679 643	567	2 187
2006	478 565	147 717	110 253	58 376	8 622	803 533	643	2 385
2007	485 611	151 150	105 111	63 667	26 326	831 865	623	2 175

Źródło: Opracowanie GOPS

Wydatki na realizację świadczeń rodzinnych i zaliczki alimentacyjne w latach 2005 – 2007

Rok	Kwota wyd. na realizację świadczeń	Liczba rodzin objętych świadczeniem
2005	3 466 590	1 567
2006	5 034 104	1 620
2007	5 418 945	1 497

Źródło: Opracowanie GOPS

Najczęstszymi powodami udzielania przez GOPS pomocy to bezrobocie, długotrwała choroba, niepełnosprawność, bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych (rodziny niepełne, rodziny wielodzietne, patologie w rodzinie).

Najwięcej osób korzystających z pomocy społecznej w stosunku do liczby mieszkańców zamieszkuje w Woli Zgłobieńskiej, Zgłobniu i Niechobrze, najmniej w Kielanówce, Raclawówce i Boguchwale.

W latach 2005 – 2007 pomocy z tytułu problemów opiekuńczo – wychowawczych udzielono:

- w roku 2005 – 137 osobom
- w roku 2006 – 158 osobom
- w roku 2007 – 160 osobom

W latach 2005 – 2007 liczba dożywianych dzieci wynosiła:

- w roku 2005 – 486 (w tym 452 dzieci) w ramach rządowego programu „posiłek dla potrzebujących”
- w roku 2006 – 520 realizacja wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” Program jest realizowany w latach 2006-2009
- w roku 2007 – 500.

Głównymi źródłami dochodów mieszkańców Boguchwały jest praca w miejscowych firmach produkcyjnych i usługach oraz w mieście Rzeszowie. Uwzględniając fakt, iż nowy wizerunek miasta jest dopiero w fazie tworzenia, boguchwańskie wynagrodzenia nie należą do najwyższych. Realia finansowe gospodarstw domowych mieszkańców miasta podobne są do przeciętnej dochodów mieszkańców tej wielkości miast polskich i wynikają z cech sytuacji gospodarczej powiatu, regionu i kraju.

Na dochodowość gospodarstw domowych mieszkańców Boguchwały niewątpliwie wpływ wywiera sytuacja na lokalnym rynku pracy. Wskaźnik bezrobocia w powiecie rzeszowskim jest wyższy niż średnia krajowa. W ostatnich latach bezrobocie rosło w każdej grupie wiekowej, przeważający jest jednak udział ludzi młodych (25 – 34 lat), wśród których ciągle zbyt niski jest poziom wykształcenia i zbyt mała przedsiębiorczość. Najliczniejszą grupę bezrobotnych stanowią osoby z wykształceniem zawodowym oraz gimnazjalnym i niższym.

Dane dotyczące bezrobocia w Boguchwale na 2007 rok przedstawiały się następująco:

Ogółem	osoba	1 022
Kobiety	osoba	596
Mężczyźni	osoba	426

Dane dotyczące przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w powiecie rzeszowskim w 2007 roku przedstawiały się następująco:

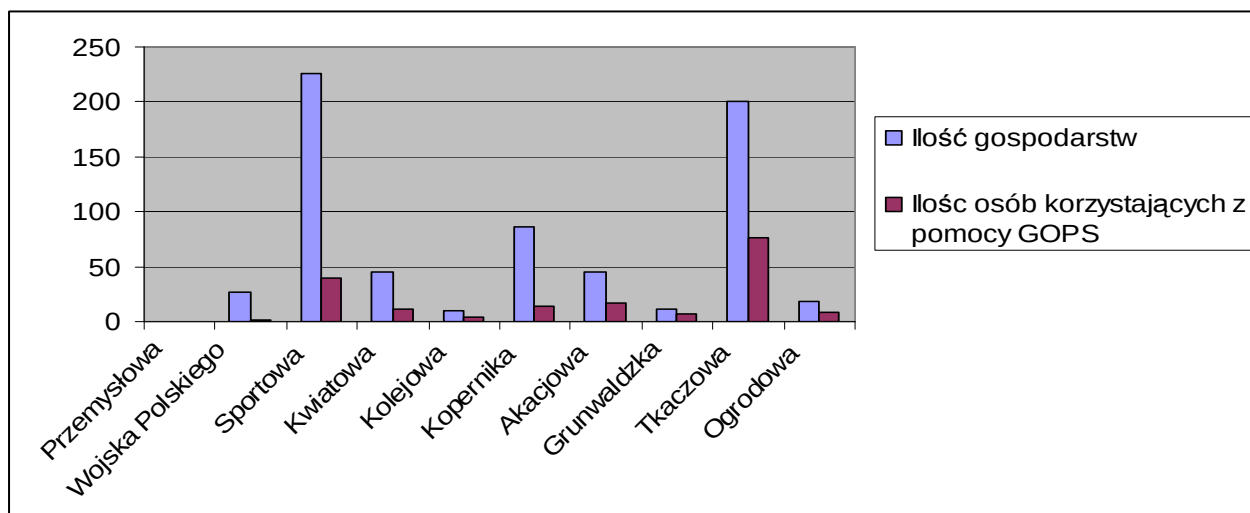
Jednostka miary		2007
Ogółem	zł	2127,20
przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w relacji do średniej krajowej (Polska=100)	%	74,2

Źródło: Rocznik Statystyczny Województwa Podkarpackiego 2007., www.stat.gov.pl

Przyszłość to z jednej strony poszukiwanie miejsc pracy w dużych miastach (Rzeszów, Kraków) i w związku z tym konieczność przemieszczania się, z drugiej zaś aktywizacja lokalnej działalności gospodarczej oraz wspieranie lokalizacji nowych firm na obszarze miasta. Nowe miejsca pracy oraz lepsza oferta edukacyjna niewątpliwie podwyższą zamożność gospodarstw domowych. Część z nich mogła by także skorzystać na rozwoju lokalnych usług, w tym ofercie turystycznej miasta.

W obecnej sytuacji z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej korzysta 179 osób na 670 rodzin zamieszkujących obszar.

Dane dotyczące udzielania pomocy socjalnej przez pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej na obszarze rewitalizacji przedstawia się następująco:

Nazwy ulic	Ilość gospodarstw	Ilość osób korzystających z pomocy GOPS-u
Przemysłowa	0	0
Kolejowa	10	4
Grunwaldzka	12	7
Ogrodowa	18	8
Wojska Polskiego	27	2
Akacyjowa	45	17
Kwiatowa	45	12
Kopernika	86	14
Tkaczowa	201	76
Sportowa	226	39
Razem	670	179

Liczba osób niepełnosprawnych zamieszkujących na terenie gminy stanowi 12,48 % ogółu ludności (średnia krajowa to 14,3 % ogółu ludności – dane źródło GUS -2002 wg NSP).

Na obszarze Gminy Boguchwała występują zauważalne dysproporcje w wyposażeniu poszczególnych jednostek osadniczych w usługi publiczne, bezpośrednio wpływające na warunki i poziom życia mieszkańców. Największym potencjałem dysponuje miasto Boguchwała stanowiąc centrum o dominacji administracyjno – gospodarczej. Do najsłabiej wyposażonych w infrastrukturę społeczną wsi należą: Zarzecze i Wola Zgłobieńska, położone na obrzeżach gminy. Stopień wyposażenia terenu w urządzenia infrastruktury społecznej o znaczeniu lokalnym i ponad lokalnym, z jednej strony wpływa na poziom życia mieszkańców, z drugiej stanowi jeden z podstawowych czynników warunkujących rozwój Gminy.

Ważnym czynnikiem wyznaczającym poziom życia jest standard warunków mieszkaniowych. Wskaźniki charakteryzujące zasoby mieszkaniowe Gminy Boguchwała, są korzystniejsze niż średnie wielkości dla powiatu rzeszowskiego i województwa podkarpackiego - powiat - 18,6 m² pow. użyt./1 osobę, województwo - 17,6 m², gmina – 19,1 m² pow. użyt./1 osobę).

W strukturze własności zasobów mieszkaniowych dominuje własność prywatna. Zasoby spółdzielni mieszkaniowej obejmują 6% mieszkań, a zasoby zakładowe 5% mieszkań. Zasoby komunalne stanowią zaledwie pięć mieszkań.

Według danych krajowych w 2007 r. w gospodarstwach domowych ogółem przeciętny miesięczny nominalny dochód rozporządzalny na osobę wyniósł około 929 zł i był realnie wyższy o 8,6 % od dochodu z roku 2006. Wzrost realnego poziomu dochodów odnotowano we wszystkich grupach społeczno-ekonomicznych. Największy wzrost realnego poziomu dochodów wystąpił, tak jak w dwóch poprzednich latach w gospodarstwach rolników, natomiast najmniejszy w gospodarstwach emerytów. Zróżnicowanie dochodów pomiędzy grupami społeczno-ekonomicznymi w ramach poszczególnych źródeł dochodów nie uległo istotnym zmianom. Udział dochodów z głównego źródła utrzymania, w dochodzie rozporządzalnym w grupach społeczno-ekonomicznych gospodarstw domowych był zbliżony do roku ubiegłego poza gospodarstwami rencistów, gdzie udział dochodu z rent z tytułu niezdolności do pracy obniżył się o 2,6 punktów procentowych.

Poziom przeciętnych miesięcznych nominalnych wydatków w gospodarstwach domowych ogółem w 2007 r. wyniósł około 810 zł w przeliczeniu na osobę i był realnie

wyższy niż w roku poprzednim o 6,1%. We wszystkich grupach społeczno-ekonomicznych zanotowano realny wzrost poziomu wydatków.

Wszystkie przytoczone wskaźniki mogą ulec w bieżącym roku i najbliższych latach znacznemu pogorszeniu związanemu z kryzysem w gospodarce.

1.4 Struktura organizacji pozarządowych.

Największą liczbę organizacji pozarządowych stanowią kluby sportowe – 6 skupiających dorosłych i 9 szkolnych, ochotnicze straże pożarne – 11, Koła Gospodyń Wiejskich – 10. Są to podmioty nie zarejestrowane KRS i nie posiadające osobowości prawnej. Na terenie gminy działa również 2 stowarzyszenia zwykłe i 15 stowarzyszeń zarejestrowanych w KRS i posiadających osobowość prawną.

Wykaz stowarzyszeń przedstawiony jest poniżej.

Stowarzyszenia kultury fizycznej nie prowadzącej działalności gospodarczej:

Lp.	Nazwa Stowarzyszenia	Siedziba
1.	Ludowy Klub Sportowy „Motor” w Boguchwale	ul. Łakowa 76 36-040 Boguchwała
2.	LKS „ISKRA” w Zgłobniu	Zgłobień 231 36-046 Zgłobień
3.	LKS „Płomyk” w Lutoryżu	Lutoryż 494 36-040 Boguchwała
4	LKS „Grom” w Mogielnicy	Mogielnica65 36-040 Boguchwała
5.	LKS „Jedność” w Niechobrze	Niechobrz 36-047 Niechobrz
6.	Stowarzyszenie Sportowo Turystyczne „Lubcza” w Raławówce	Zespół Szkół w Raławówce Raławówka 215

Uczniowskie Kluby Sportowe:

Lp.	Nazwa Stowarzyszenia	Siedziba
1.	UKS ATLAS przy Szkole Podstawowej w Boguchwale	Szkoła Podstawowa w Boguchwale ul. Doktora Tkaczowa 156 36-040 Boguchwała
2.	UKS GIMNASJOM przy Gimnazjum w Boguchwale	Gimnazjum w Boguchwale ul. Doktora Tkaczowa 156 36-040 Boguchwała
3.	Uczniowski Klub Jeździecki „Dukat Kielanówka”	Kielanówka 373
4.	UKS ORLIK przy Szkole Podstawowej w Lutoryżu	Szkoła Podstawowa w Lutoryżu Lutoryż 189 36-040 Boguchwała

5.	UKS IKAR przy Zespole Szkół w Niechobrze	Zespół Szkół w Niechobrze
6.	UKS ŻŁÓWIKI przy Szkole Podstawowej w Nosówce	Szkoła Podstawowa w Nosówce
7.	UKS TAJFUN przy Szkole Podstawowej w Raławówce	Szkoła Podstawowa w Raławówce
8.	UKS STRUMYK przy Szkole Podstawowej w Woli Zgłobieńskiej	Szkoła Podstawowa w Woli Zgłobieńskiej
9.	UKS IMPULS przy Szkole Podstawowej w Zgłobniu	Szkoła Podstawowa w Zgłobniu

Stowarzyszenia Zwyczajne:

Lp.	Nazwa Stowarzyszenia	Siedziba
1.	Stowarzyszenie Centrum Badan i ochrony AWIFAUNY „Wilga”	Mogielnica 479 36-040 Boguchwała
2.	Stowarzyszenie Przyjaciół Zwierząt S.P.Z. „Cztery Łapy”	ul. Doktora Tkaczowa 134 36-040 Boguchwała

Stowarzyszenia zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym, posiadające osobowość prawną:

Lp.	Nazwa stowarzyszenia	Siedziba
1.	Zakładowy Klub Sportowy „Izolator” Boguchwała	Boguchwała
2.	KS „Novi” Nosówka	Nosówka
3.	Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w Boguchwale	Boguchwała
4.	Stowarzyszenie Pomocy Osobom Niepełnosprawnym Gminy Boguchwała w Boguchwale	Boguchwała
5.	Podkarpackie Stowarzyszenie Agroturystyczne „Gospodarstwa Gościnne” w Boguchwale	Boguchwała
6.	Podkarpacki Związek Stowarzyszeń Agroturystycznych w Boguchwale	Boguchwała
7.	Podkarpackie Stowarzyszenie Energii Odnawialnej w Boguchwale	Boguchwała
8.	Podkarpacka Izba Agro – Ekologiczna w Boguchwale	Boguchwała
9.	Stowarzyszenie Krzewienia Kultury Chrześcijańskiej „Boguchwała” w Boguchwale	Boguchwała
10.	Towarzystwo Miłośników Tańca „Dżet” w Boguchwale	Boguchwała
11.	Stowarzyszenie Kobiet Krzewienia Kultury Regionalnej w Boguchwale	Boguchwała
12.	Stowarzyszenie Zakonu Rycerza Boju Dnia Ostatniego w Boguchwale	Boguchwała
13.	Stowarzyszenie Rewitalizacji Dziedzictwa Kultury narodowej oraz Działalności Charytatywnej przy parafii Św. Stanisława Biskupa Męczennika w Boguchwale	Boguchwała

14.	Towarzystwo Muzyczne „GAMA” w Boguchwale	Boguchwała
15.	Stowarzyszenie Rozwoju Oświaty Gmina Boguchwała w Boguchwale	Boguchwała

Ochotnicze Straże Pożarne:

Lp.	Nazwa Stowarzyszenia	Siedziba
1.	OSP w Boguchwale	Boguchwała
2.	OSP w Mogielnicy	Mogielnica
3.	OSP w Woli Zgłobieńskiej	Wola Zgłobieńska
4.	OSP w Niechobrze Górnym	Niechobrz Górny
5.	OSP w Raławówce	Raławówka
6.	OSP w Zgłobniu	Zgłobień
7.	OSP w Zarzeczu	Zarzecze
8.	OSP w Niechobrze Dolnym	Niechobrz Dolny
9.	ZOSP „ZAPEL”	Boguchwała
10.	OSP w Nosówce	Nosówka
11.	OSP w Lutoryżu	Lutoryż

1.5 Identyfikacja problemów.

Zidentyfikowane dotychczas problemy dotyczące sfery społecznej na terenie gminy i w obszarze objętym programem. Identyfikacja problemów:

- Pogarszająca się sytuacja demograficzna - ubytki ludności w wieku produkcyjnym w rezultacie jej starzenia,
- Migracje młodzieży,
- Bezrobocie,
- Niski poziom kwalifikacji zawodowych,
- Słabe dostosowanie się społeczeństwa miasta do zmieniających się wymogów rynku pracy,
- Wzrost bezrobocia wywołany kryzysem,
- Funkcjonująca postawa wycofania społecznego,
- Niezaradność życiowa części mieszkańców,
- Stosunkowo małe zaangażowanie mieszkańców w życie społeczne.

Przeprowadzane na potrzebę budowania strategii rozwiązywania problemów społecznych ankiety, badania oraz wywiady środowiskowe wskazują na istnienie następujących problemów dotyczących sfery społecznej:

1. Ubóstwo.

Ubóstwo określa się jako stan, w którym jednostce czy grupie społecznej brakuje środków na zaspokojenie potrzeb bytowych uznawanych w danej społeczności za niezbędne. Pod pojęciem „podstawowe potrzeby” poza wyżywieniem kryją się takie potrzeby jak: ubranie, mieszkanie, zachowanie zdrowia, uzyskanie wykształcenia, uczestniczenie w świadczeniach kulturalnych. Należy podkreślić, że ubóstwo jest z reguły efektem długotrwałego utrzymywania się w strefie niskich dochodów i nie stanowi odrębnej okoliczności przyznania pomocy, lecz występuje jako okoliczność współistniejąca. Długotrwały brak środków do życia prowadzi do degradacji ekonomicznej i społecznej, różnorodnych patologii, brak chęci do podnoszenia kwalifikacji zawodowych, zdobywania nowych umiejętności.

2. Bezrobocie.

Bezrobocie jest zjawiskiem towarzyszącym gospodarce rynkowej, oznaczającym brak pracy zarobkowej dla osób zdolnych do jej wykonywania i deklarujących gotowość do jej podjęcia. Strata pracy, przejście na zasiłek, z kolei jego utrata i potrzeba korzystania pomocy społecznej prowadzi do ubóstwa i stopniowo wykluczenia rodziny z normalnego życia społecznego, pojawia się apatia i zniechęcenie. Bezrobocie powoduje zmianę sytuacji społecznej, ale i emocjonalnej całej rodziny, zarówno dorosłych jak i dzieci. Często jest zjawiskiem izolacja społeczna, ograniczone zostają kontakty interpersonalne, dochodzi do nieporozumień rodzinnych. Grozi to z kolei kryzysem rodziny i rozwojem patologii społecznych jak alkoholizm, przemoc, przestępczość, przy czym daje się zauważyć, że bezrobocie mężczyzn ma znacznie bardziej negatywne skutki dla rodziny niż bezrobocie kobiet. Bezrobotny mężczyzna doświadcza obniżenia swojej pozycji w rodzinie, utraty autorytetu i silnej frustracji, która powoduje sięganie po alkohol. Obserwujemy też zjawisko zasilania szeregów bezrobotnych przez coraz młodszych, niewykwalifikowanych ludzi. Ubóstwo ich rodzin powoduje, że nie stać ich na kontynuowanie nauki na wyższych poziomach i zdobywanie zawodu.

3. Zespół uzależnienia od alkoholu (alkoholizm).

Nadużywanie alkoholu jest poważnym problemem społecznym. Obserwując współczesną rzeczywistość łatwo możemy zauważyć, że zjawisko uzależnień stale się nasila i dotyczy to nie tylko alkoholu. Ponadto obniża się wiek pierwszego kontaktu z alkoholem.

Nadużywanie alkoholu okazuje się nie tyle podstawowym problemem, co raczej błędną próbą rozwiązywania wcześniej istniejących problemów. Próba ta polega na dążeniu do unikania świadomego kontaktu z niepokojącymi problemami. W konsekwencji choroba alkoholowa jest błędną próbą rozwiązywania istotnych trudności przez daną osobę. Od momentu uzależnienia alkoholik nie potrafi kontrolować swojego picia i nie umie nad tym zapanować.

Podstawowe symptomy choroby alkoholowej to: utrata kontroli nad przebiegiem relacji z alkoholem, zmiana tolerancji na alkohol i objawy abstynenckie. Utrata kontroli oznacza, że alkoholik, który rozpoczął picie, nie potrafi przestać w dowolnym, obranym przez siebie momencie, najczęściej nie jest w stanie przez dłuższy czas utrzymać abstynencji, ani przewidzieć czasu trwania picia, jak również ilości alkoholu, który wypije. Jest to choroba śmiertelna, gdyż alkoholicy często umierają z powodu wyniszczenia organizmu, a także innych chorób, u których podłoża leży alkoholizm, giną w pijackich bójkach, wypadkach, popełniają samobójstwa. Decyzja o podjęciu trwałej abstynencji, jeżeli w ogóle zapada, należy do najtrudniejszych w życiu alkoholika i robi on najczęściej, wszystko, aby jej uniknąć i pić dalej.

Choroba alkoholowa dotyka całą rodzinę. Dorosła osoba niepijąca jest tak silnie uwikłana w zachowania charakterystyczne dla współuzależnienia, że nie jest w stanie w sposób właściwy zadbać o dzieci.

Różne formy agresywnych i represyjnych zachowań rodziców, zaniedbywanie obowiązków opiekuńczych i potrzeb dziecka wywierają destrukcyjny wpływ na zdrowie fizyczne i psychiczne dzieci oraz na proces ich rozwoju. Dziecko w rodzinie alkoholowej jest w stanie chronicznego napięcia i stresu. Nawet, jeśli nie występuje przemoc domowa i poważne zaniedbania wychowawcze dziecko i tak żyje w ciągłej niepewności, poczuciu zagrożenia, braku stabilności i ładu życiowego. Generalnie wszystkie dzieci alkoholików potrzebują pomocy, nawet, jeżeli są już dorosłe.

Dzieci alkoholików potrzebują rozwiązania ich problemów, nie tylko doraźnego zaspokojenia potrzeb np. materialnych.

Wiele osób pochodzi z rodzin, w których istniał problem alkoholowy bądź jakaś inna dysfunkcja. Na pewno taka przeszłość zostawia w człowieku ślad. Nie można jednak podawać się determinizmowi i zakładać, że uwarunkowania genetyczne i środowiskowe

muszą mieć dominujące znaczenie. Każdy człowiek jest istotą zdolną do dokonywania wyborów w sprawie swojego życia i może podejmować kolejne próby wprowadzania zmian w sobie i swoim otoczeniu. Samoświadomość pozwala modelować własne życie.

We wszystkich szkołach prowadzone są dodatkowe zajęcia sportowo-rekreacyjne, których celem jest organizacja czasu wolnego dla dzieci i młodzieży stanowiąca alternatywę wobec problemów uzależnień i niewłaściwych zachowań, promowanie zdrowego i trzeźwego stylu życia. Wpływ alkoholu na jednostkę oraz rodzinę jest niezwykle destruktywny, a zatem jednym z głównych celów strategii rozwiązywania problemów społecznych na terenie gminy Boguchwała powinna być skuteczna pomoc osobom uzależnionym od alkoholu i ich rodzinom w celu przeciwdziałania ich marginalizacji.

4. Niepełnosprawność i długotrwała choroba.

Liczba osób niepełnosprawnych zamieszkujących teren gminy stanowi 12,48 % ogółu ludności (średnia krajowa to 14,3 % ogółu ludności – dane źródło GUS -2002 wg NSP). Za niepełnosprawne należy uznać osoby, których stan fizyczny, psychiczny i umysłowy powoduje trwałe lub okresowe utrudnienia, ograniczenia bądź uniemożliwia pełnienie ról i zadań społecznych na poziomie powszechnie przyjętych kryteriów. Sytuacja tej grupy osób jest bardzo trudna. Problemy osób niepełnosprawnych wiążą się głównie z ograniczonymi możliwościami zakupu sprzętu ułatwiającego komunikowanie się i samoobsługę, kosztowną i trudnodostępną rehabilitację. Dużym problemem są także bariery architektoniczne w miejscach zamieszkania osoby niepełnosprawnej jak i w budynkach użyteczności publicznej. Bariery te nie tylko utrudniają, ale niekiedy wręcz uniemożliwiają uczestnictwo w normalnym życiu. Nie bez znaczenia jest również problematyka edukacji osób niepełnosprawnych od chwili urodzenia do ukończenia nauki w ramach posiadanych predyspozycji i możliwości. Niepełnosprawni spotykają się również z problemami psychologicznymi i społecznymi, które wiążą się z trudnościami akceptacji samego siebie i swoich schorzeń oraz z brakiem zrozumienia ze strony ludzi zdrowych.

Dotknięcie jednego z członków rodziny niepełnosprawnością stanowi dla rodziny sytuację kryzysową. Wymaga to odpowiedniego systemu interwencji kryzysowej stwarzającej dla osoby niepełnosprawnej i jej rodziny możliwość skorzystania z efektywnego systemu wsparcia, stanowiącego warunek prewencji podstawowej. Z drugiej strony brak konstruktywnego rozwiązania sytuacji kryzysowej w przeszłości domaga się wypracowania warunków sprzyjających aktywizacji zarówno samej osoby niepełnosprawnej jak i rodziny.

Niepełnosprawność uderza najbardziej w finansową i emocjonalną stronę chorego, który w takiej sytuacji wymaga różnorodnych form pomocy, maksymalnie zindywidualizowanych i dostosowanych do jego potrzeb. Wzmocnienia wymaga też sama rodzina, bo ona zapewnia najwszechstronniej w sposób ciągły możliwości poznawania uczucia miłości, potrzeb wolności, religijności. To rodzina, niezależnie od charakteru dokonujących się zmian w życiu społecznym z natury broni godności oraz podmiotowości prawnej swych członków. W zetknięciu z niepełnosprawnością jednego ze swych członków, w rodzinie musi dokonać się ogromny proces, którego zasadniczymi elementami są osobista przemiana oraz właściwa reakcja grupy podstawowej. Szczególnie trudna sytuacja narasta w rodzinie wychowującej nieletnie dziecko. Często rodzice po uzyskaniu informacji, że ich dziecko jest niepełnosprawne, przeżywają bardzo silnie negatywne emocje. W rezultacie ulegają zakłóceniu (często bardzo poważnemu) relacje między członkami rodziny.

Problemem osób niepełnosprawnych są trudności w uczestniczeniu w życiu edukacyjnym, zawodowym, kulturalnym – dostępnym dla każdego mieszkańca. Osoby niepełnosprawne są zdecydowanie gorzej wykształcone, co wynika z barier architektonicznych w szkołach, barier w komunikowaniu się z resztą środowiska, problemów związanych z dojazdem do miejsca kształcenia, wyposażeniem w sprzęt rehabilitacyjny oraz pomoce dydaktyczne, a przede wszystkim z barier psychologicznych.

5. Problemy opiekuńczo-wychowawcze.

Bezradność, wynikająca z zaburzenia równowagi systemu rodzinnego przejawiającego się trudnościami w wypełnieniu ról społecznych przez poszczególnych członków rodziny, często jest przyczyną złego funkcjonowania rodziny. Objawia się to problemami w pełnieniu ról rodzicielskich i problemami wychowawczymi związanymi z prezentowaniem przez dzieci agresywnych zachowań, łamaniem obyczajów i norm społecznych. Wszelka pomoc w takim przypadku powinna zmierzać do udzielenia rodzinie wsparcia w odbudowie prawidłowych relacji i umacniania własnych postaw rodzicielskich. Warunkiem powodzenia jest możliwie jak najwcześniejsze udzielenie pomocy oraz stosowanie działań profilaktyczno – ochronnych.

Najczęściej niezaradność rodziny w opiece i wychowywaniu własnych dzieci łączy się z innymi dysfunkcjami takimi jak: uzależnienia, przemoc domowa, zaburzenia równowagi systemu rodzinnego w sytuacjach kryzysowych, problemy w pełnieniu ról rodzicielskich, małżeńskich, zawodowych, wyrażające się m.in. w postaci niedojrzałości emocjonalnej, problemach we współżyciu z ludźmi, trudnościach adaptacyjnych, niezdarności w prowadzeniu gospodarstwa domowego. Problemy wychowawcze w środowisku rodzinnym,

szkolnym, ujawniają się w postaci zachowań buntowniczych, agresywnych, konfliktowych, łamanie przez dzieci i młodzież panujących obyczajów, norm, wartości.

6. Przestępczość.

Przestępczość jest jedną z tych kwestii społecznych, które odciskają dotkliwie piętno na funkcjonowaniu każdej lokalnej społeczności. Intensywność oraz częstotliwość z jaką występują zdarzenia przestępcze, mogą mieć wpływ na formowanie się postaw i zachowań ludzi tworzących tę lokalną społeczność. Dlatego tak istotne jest prowadzenie działań prewencyjnych oraz operacyjnych i porządkowych, zmierzających do zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego. Posterunek Policji odnotował szereg spraw związanych ze znęcaniem się nad rodziną, bójkami, kradzieżami i włamaniami.

Niepokojącym zjawiskiem są przestępstwa z udziałem nieletnich. W ostatnich latach szczególnie podkreśla się specyfikę zmiany i dynamikę tej patologii wśród młodzieży. Przybiera ona coraz bardziej skomplikowane oraz groźne formy. Wzrasta liczba przestępstw dokonywanych w sposób agresywny, z użyciem przemocy tj. rozbojów i wymuszeń rozbójniczych jak i przestępstw po spożyciu alkoholu. Większość sprawców w chwili popełnienia przestępstwa to osoby bezrobotne.

W grupie osób mających problemy społeczne znajdują się również osoby mające trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego.

7. Przemoc domowa.

Przemoc polega na agresywnym podporządkowaniu sobie osoby słabszej, objęcie jej kontrolą poprzez przewagę fizyczną bądź psychiczną (bądź fizyczną i psychiczną razem). Art. 207 § 1 Kodeksu karnego definiuje ją w sposób następujący: „przemoc w rodzinie to zamierzone, wykorzystujące przewagę sił działanie przeciwko członkowi rodziny, naruszające prawa i dobra osobiste, powodujące cierpienie i szkody”. Przemoc w rodzinie jest przestępstwem. Przemoc w rodzinie zazwyczaj jest ukrywana i dochodzi do niej za zamkniętymi drzwiami, często towarzyszy jej picie alkoholu. Osiągnęła rozmiary epidemii społecznej i chociaż statystyki nie oddają skali zjawiska, należy do jednych z najpowszechniejszych przestępstw. Przemoc występuje w rodzinach niezależnie od poziomu wykształcenia i statusu społecznego, materialnego, narodowości, kultury. Powoduje ona negatywne skutki zdrowotne, ekonomiczne i społeczne.

Skutki zdrowotne dotyczą zarówno zdrowia somatycznego jak i psychicznego. Konsekwencje somatyczne przemocy fizycznej i seksualnej to najczęściej uszkodzenia ciała.

U dzieci ofiar przemocy w konsekwencji zaburzenia uwagi i liczne niepowodzenia szkolne. Ofiary przeżywają depresję, lęk, wstyd, poczucie winy, mają niskie poczucie własnej wartości, pogorszone relacje z innymi ludźmi.

Przemoc wpływa na zwiększenie kosztów potrzebnych na interwencje i leczenie medyczne, a także na koszty związane z pracą policji, sądownictwa i więziennictwa. Powoduje wzrost absencji i zmniejszenie efektywności w pracy, wzrost liczby osób korzystających z usług pomocy społecznej, skutkuje także obniżeniem materialnego poziomu życia rodziny.

Przemoc niszczy również podstawy życia społecznego: miłość, zaufanie do innych, współpracę, optymizm. Rozdziela ona członków rodziny, dochodzi do przekazywania przemocy z pokolenia na pokolenie. Walka z przemocą w rodzinie wymaga interwencji, pomocy z zewnątrz oraz sprzyjającego klimatu społecznego. Kluczowe jest przekonanie, że przemoc jest przestępstwem i nie jest zjawiskiem incydentalnym. Jeżeli nie ma zdecydowanej reakcji otoczenia i interwencji, następuje utrwalenie, a nawet nasilenie przemocy.

8. Osoby w podeszłym wieku.

W Polsce jak i w gminie Boguchwała wzrasta liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym. Sytuacja ludzi starych jest złożona, uwarunkowana takimi czynnikami jak: pogorszenie stanu zdrowia, któremu towarzyszy często niepełnosprawność, problemy ekonomiczne, zanik tradycji rodzinnych.

Do najważniejszych problemów ludzi starych można zaliczyć: samotność, trudności dnia codziennego, bezradność, brak poczucia bezpieczeństwa życiowego i opieki, a także braku możliwości wyboru sposobu na życie.

Bardzo trudne wręcz niemożliwe jest przywrócenie pełnej sprawności seniorom, ale można aktywizować ich w podejmowaniu działań zmierzających do poprawy jakości własnego życia, eliminowania samotności, które ma na celu:

- zmniejszenie lęku przed postępującymi chorobami i zniedołężnieniem,
- zmniejszenie strachu przed własną starością,
- zmniejszenie cierpienia i poczucia, że jest się nikomu niepotrzebnym,
- radość w przebywaniu wśród innych ludzi, ich akceptacja,
- możliwość porozmawiania o własnych kłopotach, wymiana doświadczeń,
- łatwiejsze podejmowanie własnych decyzji życiowych.

W Polsce w ostatnim okresie nastąpił znaczny wzrost liczby ludzi starszych w społeczeństwie. Wynika to ze wzrostu stopy życiowej, lepszej opieki lekarskiej. Osoby starsze zamieszkują samotnie lub z rodziną i do późnej starości wykonują różne prace w gospodarstwie domowym. Dużym problemem dla osób starszych, samotnych jest prowadzenie gospodarstwa rolnego. Dla tych, którzy nie mając innego źródła dochodu, żyją często w ubóstwie i stanowią potencjalnych klientów pomocy społecznej.

Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej przeprowadziła w gminie Boguchwała badania ankietowe, których wyniki zamieszczone są poniżej.

Najistotniejsze problemy według ankietowanych:

- bezrobocie – 18 % wskazań;
- bieda i ubóstwo części mieszkańców – 12,5 %,
- alkoholizm i patologie mu towarzyszące – 8,8 %,
- mała oferta spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży – 8,3 %,
- negatywne skutki migracji zarobkowej – 8 %,
- niewystarczająca opieka zdrowotna – 7,5 %,
- negatywne relacje społeczne – 7,3 %,
- zbyt mała ilość placów zabaw, boisk, miejsc wypoczynku i rekreacji – 6 %,
- niewystarczająca oferta kulturalna – 4,5 %,
- mała oferta spędzania czasu dla osób starszych – 3,3 %,
- niski poziom wykształcenia mieszkańców – 3,3 %,
- zły stan zdrowia mieszkańców, niedostateczna profilaktyka – 3 %,
- zagrożenie bezpieczeństwa publicznego (głównie ruch drogowy) – 2,5 %,
- problemy ekologiczne, zanieczyszczenie – 1,8 %.

Na pytanie dotyczące przyczyn istotnych problemów społecznych wśród najczęściej wskazywanych odpowiedzi znalazły się:

- brak miejsc pracy – 26 % wskazań,
- brak inwestorów – 15 %,
- niezaradność życiowa, bierność, postawa roszczeniowa – 10 %,
- mała aktywność zawodowa mieszkańców – 7,4 %,
- słabe wykształcenie i kwalifikacje części mieszkańców – 7,4 %,
- kryzys życia rodzinnego i wychowania – 7,4 %,
- zjawisko dziedziczenia biedy – 7 %,
- uzależnienie od alkoholu – 6 %,
- małe zaangażowanie społeczne mieszkańców – 5,6 %,

- niedochodowość produkcji rolnej – 5 %,
- niewystarczająca oferta edukacji przedszkolnej – 4,8 %,
- niepełnosprawność, długotrwała choroba – 3,6 %.

Do wykluczonych grup mieszkańców – najbardziej dotkniętych problemami społecznymi - ankietowani zaliczyli:

- osoby ubogie – 21 %,
- bezrobotnych – 20,6 %,
- rodziny wielodzietne – 13 %,
- osoby uzależnione od alkoholu – 11 %,
- osoby starsze, samotne – 10,4 %
- niepełnosprawnych, osoby długotrwale i poważnie chore – 7,9 %
- matki samotnie wychowujące dzieci – około 7,3 %
- dzieci i młodzież – 4,5 %

4. Analiza SWOT

Mocne strony	Słabe strony
• Dogodne położenie w sąsiedztwie miasta wojewódzkiego • Dobra dostępność komunikacyjna • Dobry stan środowiska naturalnego, • Dobre walory krajobrazowe i turystyczne • Uzyskanie praw miejskich, • Duża liczba zakładów przemysłowych • Dobry stan infrastruktury technicznej - wodociągi, kanalizacja • Działające organizacje pozarządowe, kluby sportowe, straże pożarne • Stosunkowo mała liczba bezrobotnych, • Dobry stan infrastruktury edukacyjnej	• Niezadowalający stan dróg lokalnych., dojazdowych • Niebezpieczny układ komunikacyjny – przebieg drogi nr 9 przez zabudowane obszary • Niewystarczające wykorzystanie walorów turystycznych • Zbyt słaba promocja gminy, • Niewystarczające wsparcie dla inwestorów, brak instytucji zajmujących się pozyskiwaniem i obsługą inwestorów • Niekorzystna struktura agrarna • rozdrobnienie gospodarstw rolnych, • Mała liczba gospodarstw towarowych • Niski poziom dochodów gospodarstw

	domowych, których głównym źródłem utrzymania jest praca na gospodarstwie • Niewystarczająca oferta na lokalnym rynku pracy dla młodych, dobrze wykształconych ludzi
--	--

Szanse	Zagrożenia
• Bliskość Rzeszowa jako ośrodka metropolitalnego woj. podkarpackiego • Planowana budowa drogi S 19 powodująca zwiększenie tranzytowego ruchu turystycznego oraz poprawa dostępności komunikacyjnej gminy • Wzrost zainteresowania budownictwem indywidualnym i wielorodzinnym na terenie gminy • Wzrost zainteresowania popołudniowym i weekendowym wypoczynkiem na wsi • Rosnące zapotrzebowanie na tradycyjne, lokalne oraz ekologiczne produkty żywnościowe Zwiększony dopływ środków z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej w okresie programowania 2007 – 2013 • Zwiększające się zainteresowanie inwestorów zagranicznych i krajowych przygotowanymi terenami	• Marginalizacja woj. podkarpackiego w skali kraju • Niewystarczające wsparcie dla małej i średniej przedsiębiorczości na poziomie krajowym i niesprzyjający klimat dla inwestorów zewnętrznych • Duża atrakcyjność inwestycyjna Słowacji, wzrost zainteresowania nowymi krajami Unii Europejskiej (Bułgaria, Rumunia) • Obarczanie samorządów kolejnymi zadaniami w nieproporcjonalnej wielkości do środków budżetowych • Niestabilność prawa, brak jasnych uregulowań w zakresie rozdziału zadań i środków (państwo – samorząd) • Brak środków na budownictwo społeczne • Niekorzystne zmiany struktury wiekowej społeczeństwa • Emigracja dobrze wykształconej

inwestycyjnymi • Rozwijająca się „Dolina Lotnicza”	młodzieży z terenu gminy do innych ośrodków miejskich i za granicę
--	--

II. Nawiązanie do strategicznych dokumentów dotyczących rozwoju przestrzenno – społeczno –gospodarczego dotyczącego obszaru objętego programem rewitalizacji.

Celem głównym **Strategii Rozwoju Województwa Podkarpackiego na lata 2007 – 2020**, jest „Podniesienie krajowej i międzynarodowej konkurencyjności gospodarki regionu poprzez wzrost jej innowacyjności, a tym samym efektywności, która stworzy warunki do zwiększenia zatrudnienia oraz wzrostu dochodów i poziomu życia ludności”. Planowane w Lokalnym Programie Rewitalizacji działania zawierają się w celach strategicznych i priorytetach. Jednym z priorytetów celu „Gospodarka” jest „Rozwój przedsiębiorstw, szczególnie małych i średnich, poprzez wsparcie finansowe i instytucjonalne”, w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji planowane jest utworzenie miejsc dla prowadzenia drobnej przedsiębiorczości, handlu i usług. Kolejnymi priorytetami są: wspieranie inwestycji komunikacyjnych oraz ochrona wód. Inwestycje w kanalizację, i wodociągi w obszarze objętym Programem wpisują się w te priorytety.

Kolejnymi celami są: Kapitał społeczny i Zabezpieczenie społeczne, a priorytetami: wspieranie działań na rzecz osób zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem oraz poprawianie i rozwijanie obywatelskiego uczestnictwa w zaspokajaniu ludzkich potrzeb. Działania w sferze społecznej prowadzone przez GOPS na obszarze rewitalizacji, są zgodne z działaniami tych priorytetów.

Do strategicznych kierunków **Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013** należą między innymi: „Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka”, „Infrastruktura techniczna”, „Ochrona środowiska i zapobieganie zagrożeniom”, „Infrastruktura publiczna”, „Turystyka i kultura”.

Zadania planowane w Lokalnym Programie Rewitalizacji dotyczą tych właśnie zagadnień. Planowane są przedsięwzięcia gospodarcze – projekt związany z nowoczesnymi

technologiami wykorzystania energii odnawialnych, budowa infrastruktury drogowej i kanalizacyjnej, urządzenie przestrzeni publicznej służącej usługom oraz kulturze i wypoczynkowi.

W **Planie Rozwoju Lokalnego Powiatu Rzeszowskiego** zapisano do realizacji: „działania wpływające na poprawę życia mieszkańców, działania wpływające na rozwój infrastruktury technicznej i działania wpływające na poprawę środowiska naturalnego”. Wszystkie te działania są zgodne z działaniami i zadaniami planowanymi do realizacji w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji. Obszary Strategiczne Planu Rozwoju Lokalnego Powiatu Rzeszowskiego to między innymi: wzmocnienie rozwoju zasobów ludzkich, obszary podlegające restrukturyzacji, zdegradowane obszary przemysłowe i powojkowe, infrastruktura społeczna. Działania planowane w niniejszym dokumencie w całości wpisują się w te obszary. Można więc stwierdzić pełną zgodność Planu Rewitalizacji z Planem Rozwoju Lokalnego Powiatu Rzeszowskiego.

Gmina Boguchwała ma opracowanych szereg dokumentów o charakterze planistycznym. Są to **Wieloletni Program Inwestycyjny** (uaktualniony w 2008 r.), **Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego** (uchwalone w 2004 r.), **Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego** (uchwalane w latach 2005 – 2008), **Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy na lata 2008-2015** (uchwalona w 2008r.) **Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Boguchwała na lata 2008-2015** (uchwalona w 2008 r.), **Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii, Uwarunkowania Ochrony Środowiska**.

Dokumenty te są opracowane i uchwalone w ostatnich latach, są więc aktualne. Każdy z tych dokumentów w szerokim zakresie na dłuższy lub krótszy okres ujmuje działania planowane do realizacji na terenie gminy, obejmując również teren objęty planem rewitalizacji w zakresie specyficznym dla danego dokumentu, lub określa sposób zagospodarowania terenu. Charakteryzując obecną sytuację na terenie gminy, korzystano z tych dokumentów, cytowano je uaktualniając jedynie niektóre zapisy. Definiując problemy w poszczególnych obszarach również opierano się na dokumentach strategicznych gminy.

Budując Lokalny Program Rewitalizacji brano pod uwagę strategiczne dokumenty planistyczne, wpisując się i uzupełniając, bądź precyzując poszczególne kierunki rozwoju. Udało się zachować pełną zgodność pomiędzy tymi dokumentami a niniejszym programem.

W **Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Boguchwała na lata 2008-2015** pierwszym obszarem strategicznym jest „Innowacyjna gospodarka”. Obszar ten zawiera takie kierunki jak rozwój przedsiębiorczości – wsparcie MŚP. W obszarze objętym

programem rewitalizacji planuje się stworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości – głównie handlu, usług i drobnej wytwórczości. W drugim obszarze strategicznym „Infrastruktura i środowisko” jednym z kierunków jest rozwój infrastruktury technicznej. Modernizacja i przebudowa wodociągu i kanalizacji, oraz remont i modernizacja dróg są planowane w obszarze rewitalizowanym – zachowana jest pełna zgodność zadań. W obrębie przebudowywanego placu planuje się miejsce dla różnego rodzaju usług, będą więc obiekty przeznaczone pod infrastrukturę społeczną.

Na „stawisku” planowana jest zieleń urządzona, przeznaczona pod rekreację i wypoczynek – jest to działanie zapisane w kierunku V Strategii „Kultura, turystyka, sport i wypoczynek”. W obszarze strategicznym „Kapitał ludzki” celem jest rozwój społeczeństwa obywatelskiego oraz zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego. Działania prowadzone przez GOPS na obszarze rewitalizowanym są tożsame z tymi działaniami.

W Wieloletnim Planie Inwestycyjnym zapisane są inwestycje, które oddziałują na teren całej gminy, w tym również na teren rewitalizowany. Część z nich zlokalizowana jest na obszarze objętym rewitalizacją. Do ważnych zadań należy przebudowa i modernizacja sieci wodociągowej, przewidywana na lata 2009-2010. Budowa urządzeń odprowadzania ścieków, w tym uporządkowanie gospodarki ściekowej na osiedlu w Boguchwale, budowa kanalizacji deszczowej – oba zadania zlokalizowane w obszarze rewitalizowanym. Budowa i modernizacja dróg na terenie Gminy Boguchwała. Centrum sportu i rekreacji „Aquapark – Boguchwała” planowany na lata 2009 -2012” zadanie „Rewitalizacja obszarów zdegradowanych” przewidziana na lata 2009-20013. Zagospodarowanie przestrzeni publicznej o charakterze Rynku.

Planowane w Lokalnym Programie Rewitalizacji przeznaczenie gruntów jest zgodne ze **Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Boguchwała**. Obszar objęty programem rewitalizacji przewidziany jest pod budownictwo mieszkaniowe, centra usługowe, usługi publiczne, przetwórstwo i składowanie i inne działalności zgodnie ze Studium. Dla części obszaru opracowany jest **Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego „Boguchwała Centrum”**. Planowane przeznaczenie gruntów pod inwestycje jest zgodne z Planem zagospodarowania.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Boguchwała na lata 2008-2015 ujmuje diagnozę problemów społecznych na terenie gminy oraz zawiera propozycje, przedsięwzięcia i plany działań zmierzających do zapobiegania ich skutkom i rozwiązywania. Analiza problemów społecznych i plan działań zawarty w niniejszym programie są oparte na powyższej strategii.

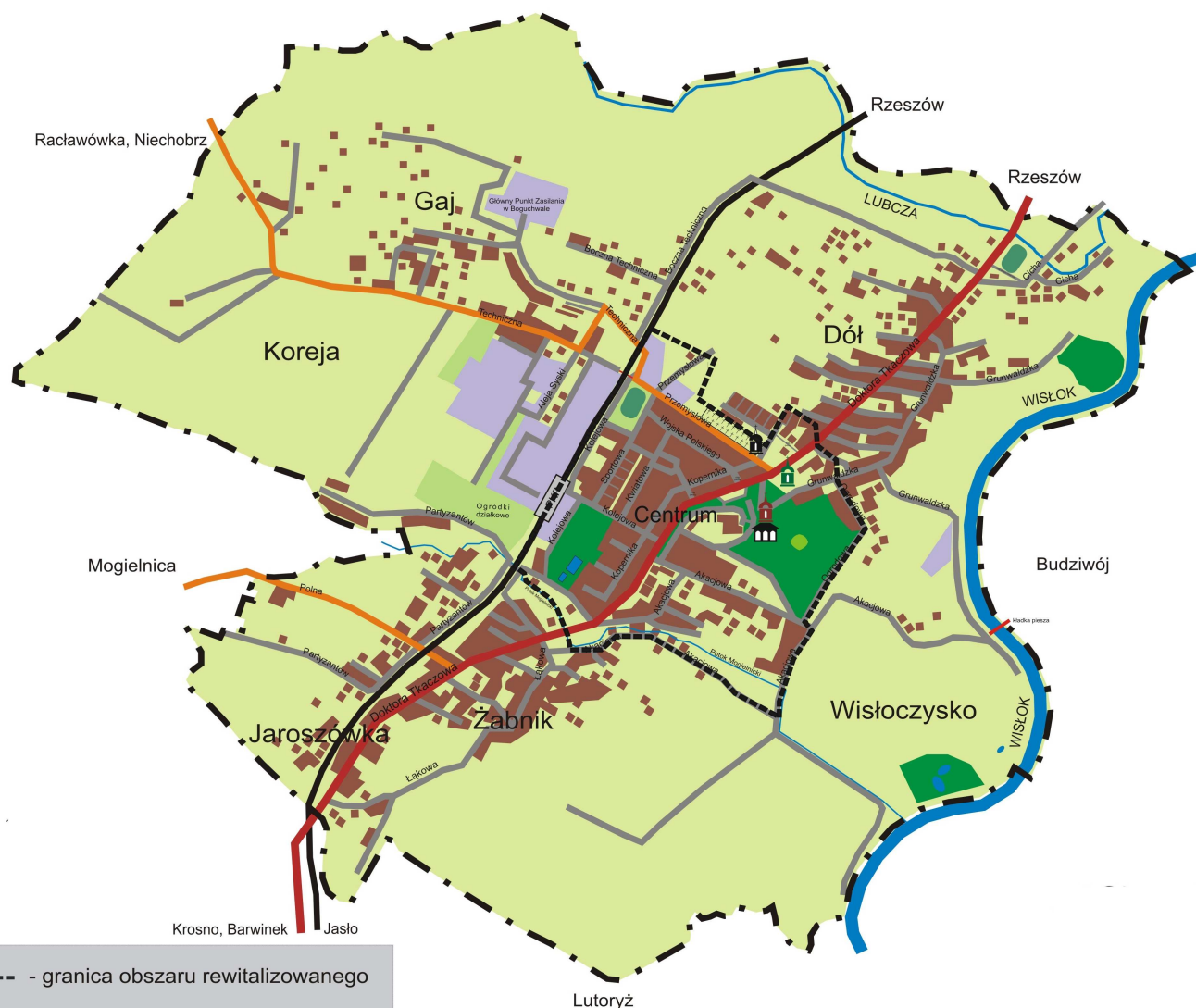
III Założenia programu rewitalizacji.

1. Okres programowania.

Program rewitalizacji Miasta Boguchwała wpisuje się w okres obowiązywania *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013*, tj. lata 2009 – 2015. Niektóre planowane działania będą realizowane w następnych latach.

2. Zasięg terytorialny.

Obszar ujęty w planie rewitalizacji przedstawiony jest na poniższej mapce.

Od zachodu obszar jest ograniczony linią kolejową i rampą kolejową boczną. Od północy granica przebiega do starej, nieczynnej oczyszczalni ścieków (w obrębie obszaru), a następnie granicą cmentarza do ośrodka zdrowia, obejmując ośrodek zdrowia oraz budynek byłego kółka rolniczego. Przechodzi poza obiektami szkoły podstawowej i gimnazjum, dalej ulicą Ogrodową. Od wschodu granica przebiega za ulicą Ogrodową, wzdłuż potoku. Od południa wzdłuż naturalnego obniżenia terenu i potoku. Obszar rewitalizowany jest wewnętrznie zwarty, o kształcie zbliżonym do kwadratu.

Jak wynika z przeprowadzonej analizy charakteryzuje się wyższym poziomem ubóstwa i wykluczenia (osiedle byłego gospodarstwa rolnego), dużym poziomem przestępczości, niekorzystnymi trendami demograficznymi – starzenie się społeczeństwa, wysokim stopniem degradacji środowiska – teren siedliska byłego gospodarstwa, obiekty po magazynach asfaltu. Część budynków mieszkalnych charakteryzuje się niską wydajnością energetyczną.

Wybrane wskaźniki dla wyboru obszaru mieszkalnictwa i kryteria wyboru obszaru – dane za 2006 r.

Kryterium	Wysoki stopień przestępczości i wykroczeń	Niski wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej	Porównywalnie niski poziom wartości zasobu mieszkaniowego
Wskaźnik	Liczba przestępstw na 1 tys. ludności	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej na 100 osób	Liczba budynków wybudowanych przed rokiem 1989/do ogólnej liczby budynków (w %)
Wartość referencyjna	19,7	6,7	83,8
Wartość dla obszaru rewitalizowanego	24,8	6,1	92,5
	<i>Źródło: Dane Komenda Policji w Boguchwału</i>	<i>Źródło: Rejestr ewidencji działalności gospodarczej prowadzony w Gminie Boguchwału</i>	<i>Źródło: Opracowanie własne - Dane Miejski zarząd Nieruchomości Boguchwału</i>
Różnica	+ 5,1	-0,6	+8,7

W obszarze objętym planem znajdują się następujące ulice i budynki jedno i wielorodzinne.

Lp.	Ulica	Numery budynków/działek	Razem liczba budynków
1.	Przemysłowa	2, 2a, 2b, 2c, 4, 7	6
2.	Wojska Polskiego	1, 2, 3, 6a, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 24, 26, 28, 30, 32, 34, 36, 38, 40,	28
3.	Sportowa	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22	22
4.	Kwiatowa	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 38, 40, 42, 44, 46, 48, 50, 52, 54, 56	44
5.	Kolejowa	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 15, 15a, 16, 16a, 17	18
6.	Kopernika	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 40a, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 86, 88, 90, 92	88
7.	Grunwaldzka	1, 2, 3, 4, 6, 7, 10, 14, 16, 17, 20, 22	12
8.	Akacyjowa	13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 34, 35, 36, 37, 38, 38, 40, 41, 42, 43, 44, 44a, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 52a, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 68a, 69, 70, 71, 72, 72a, 73, 73a, 73b, 73c, 73d, 73e, 73f, 73g, 74, 75, 76, 77	62
9.	Doktora Tkaczowa	120, 122, 124, 126, 128, 130, 132, 134, 134a, 134b, 135, 137, 139, 141, 141a, 143, 144, 144a, 144b, 145, 146, 146a, 146b, 146c, 146d, 147, 149, 151, 153, 154, 155, 157, 163, 164, 165, 168, 169, 169a, 169b, 171, 173, 176, 177, 178, 180, 182, 187, 189, 191	49
10.	Ogrodowa	2, 3, 4, 5, 5a, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 13, 13b, 13c, 14, 16, 18, 20	18
Razem			347

Łącznie na obszarze objętym planem znajduje się 347 budynków mieszkalnych jedno i wielorodzinnych. Znaczna większość budynków powstała w latach powojennych przed 1989 r. (głównie w latach 60). Niektóre z nich zostały w ostatnich latach zmodernizowane. Zamieszkuje tu 670 rodzin liczących łącznie 2 505 osób. Gęstość zaludnienia obszaru wynosi ponad 300 osób na km² przy średniej gęstości zaludnienia w gminie 206 osób/km², wojewódzkiej 119 osób/ km² i krajowej 122 osoby/km². Z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej korzysta 179 rodzin na 670 rodzin zamieszkujących obszar, co stanowi 26,7 %. W terenie objętym Lokalnym Planem Rewitalizacji można wyraźnie wyznaczyć cztery obszary zróżnicowane zarówno pod względem obecnego zagospodarowania jak również przyszłej funkcji i kierunku przewidywanego zagospodarowania.

Obszar pierwszy to obszar siedliska byłego gospodarstwa rolnego. Obszar należy do Agencji Nieruchomości Rolnych i zabudowany jest starym spichlerzem umieszczonym w centralnym miejscu placu, budynkami obory i bukaciarni, budynkami garaży, z warsztatem remontowym, budynkiem magazynowym z wolnostojącymi spichlerzami- silosami zbożowymi. Budynki magazynowe i warsztatu przez ostatnie lata były częściowo wykorzystane przez dzierżawcę, natomiast budynki obór nie były wykorzystane od chwili likwidacji gospodarstwa. W tym czasie uległy znacznej dekapitalizacji. W Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego obszar ten jest przewidziany pod usługi publiczne i parkingi.

Obszar drugi to teren dawnego stawu dworskiego, w okresie powojennym użytkowany jako ogródki działkowe dla pracowników Ośrodka Doradztwa Rolniczego – obecnie będący własnością Agencji Nieruchomości Rolnych i nie użytkowany rolniczo. W centralnym punkcie znajduje się wzniesienie, dawniej będące wyspą. Staw wraz z budynkiem pałacu, budynkami towarzyszącymi oraz otaczającym parkiem stanowił założenie dworskie – wszystkie te obiekty wchodzą w skład obszaru. Ostatni właściciele Wanda i Zenon Suszyccy przekazali je na utworzenie Fundacji Naukowo Rolniczej. W Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego obszar ten jest oznaczony jako tereny zabytkowego założenia rezydencjonalnego (pałac letni i ogród) oraz tereny zieleni urządzonej. Teren znajduje się w strefie ochrony konserwatorskiej.

Obszar trzeci to obszar poprzemysłowy po byłej cegielni i zakładach „Polmo” oraz magazynach asfaltu. Obydwa zakłady nie funkcjonują – cegielnia od wczesnych lat powojennych, a zakłady od transformacji ustrojowej. Po cegielni pozostał jedynie komin z budynkiem towarzyszącym – piec został rozebrany. Teren ten jest własnością prywatną.

W obszarze tym znajdują się również gminne baseny kąpielowe, budynek domu kultury wraz z remizą strażacką. Znajduje się tu również plac po wyrobisku gliny, przystosowany jako boisko sportowe, w części będący własnością gminy, a w części należący do prywatnego właściciela.

Obszar czwarty to obszar osiedla na którym znajdują się domy jednorodzinne i 7 bloków należących niegdyś do Zakładów Porcelany Elektrotechnicznej, a obecnie stanowiących spółdzielnię mieszkaniową. Budynki były budowane w latach 60 ubiegłego wieku. Budynki charakteryzują się niskim poziomem wydajności energetycznej.

Ponadto w obszarze rewitalizowanym znajduje się nieczynna od 2003 r. oczyszczalnia ścieków, której teren wymaga rekultywacji.

3. Podział na projekty i zadania inwestycyjne:

- Projekt „Modernizacja i przebudowa infrastruktury na osiedlu mieszkaniowym”.

Zadanie inwestycyjne: „Przebudowa i modernizacja kanalizacji sanitarnej na osiedlu”.

Zadanie inwestycyjne: „Przebudowa i modernizacja kanalizacji deszczowej na osiedlu”.

- Projekt „Remont i przebudowa ulic i chodników”.

- Projekt „Budowa miejskiego rynku na terenie byłego gospodarstwa rolnego”.

Zadanie inwestycyjne: „Budowa dróg i parkingów”.

Zadanie inwestycyjne: „Zabudowa terenu byłego gospodarstwa, urządzenie rynku miejskiego”.

Zadanie inwestycyjne: „Remont zabytkowego spichlerza”

- Projekt: „Urządzenie terenu dawnego stawu dworskiego jako ogólnodostępnego parku korespondującego z nową funkcją zabytkowego pałacu”.

Zadanie inwestycyjne „Przekształcenie terenu dawnego stawu dworskiego w obszar zieleni urządzonej”.

Zadanie inwestycyjne: „Remont i rewitalizacja pałacu, urządzenie otoczenia”.

Zadanie inwestycyjne: „Remont i termomodernizacja budynku biblioteki”.

- Projekt: „Brama Miasta”.

- Projekt: „Remont i modernizacja budynku dawnej cegielni z przeznaczeniem na pub”.

-Projekt: „Wykorzystanie istniejących hal przemysłowych i nowobudowanych obiektów na produkcję, handel i usługi”.

Zadanie inwestycyjne: „Remont i adaptacja hal po byłym zakładzie”.

Zadanie inwestycyjne: „Budowa pawilonu wystawienniczo handlowego”.

- Projekt: „Centrum sportu i rekreacji „Aquapark – Boguchwała”.

- Projekt: „Termomodernizacja budynków mieszkalnych”.

-Projekt: „Zagospodarowanie placu przed cmentarzem”.

4. Kryteria i kolejność realizacji.

Podstawowym kryterium wyboru przedsięwzięć do realizacji będzie ich wpływ na rozwiązanie zdefiniowanych problemów o obszarze rewitalizacji. Drugim kryterium, według którego będą wybierane projekty do realizacji będzie stopień ich przygotowania pod względem możliwości realizacji. Większość zadań będzie realizowana równolegle z podziałem na etapy wynikające z procesu inwestycyjnego. Inwestycje na terenach należących obecnie do Agencji Nieruchomości Rolnych Skarbu Państwa będą się mogły rozpocząć po przejęciu ich na rzecz gminy. W pierwszej kolejności planuje się urządzenie terenu dawnego stawu dworskiego jako ogólnodostępnego parku korespondującego z nową funkcją zabytkowego pałacu, oraz budowę miejskiego rynku na terenie byłego gospodarstwa rolnego. Równolegle planuje się sukcesywny remont infrastruktury liniowej na osiedlu oraz remont chodników i nawierzchni ulic osiedlowych.

5. Oczekiwane wskaźniki osiągnięć.

Ponieważ nie wszystkie projekty są gotowe do realizacji i są na etapie opracowania koncepcji i projektów budowlanych, trudno określić wartość wszystkich wskaźników. Zostanie ona określona na etapie wniosku.

Produktu:

- Przebudowa ok. 3 000 mb kanalizacji sanitarnej,
- Przebudowa ok. 600 mb kanalizacji deszczowej,
- Przebudowa ok. 5 500 m ulic wraz z chodnikami,
- Urządzenie ok. 1300 m b. ścieżek spacerowych,
- Wybudowanie ok. 900 m² parkingów,
- Urządzenie ok. 60 000 m² terenów zielonych,
- Urządzenie ok. 7 000 m² placów publicznych,
- Rewitalizacja starego spichlerza o pow. ok. 700 m²,
- Wybudowanie obiektów Aquaparku z urządzeniem terenu - o powierzchni 1900 m²,
- Wybudowanie obiektu wystawienniczo - handlowego o powierzchni ok. 2 tyś. m²,
- Wyremontowanie dwóch hal produkcyjnych,
- Wyremontowanie dwóch basenów odkrytych: dużego o pow. 1000 m² i małego o powierzchni 275 m².

- Powierzchnia użytkowa termomodernizowanych obiektów - 2000 m².

Rezultatu:

- Liczba powstałych przedsiębiorstw 20 – sztuk,
- Liczba powstałych miejsc pracy 30- sztuk,
- Liczba imprez kulturalnych 5 – sztuk rocznie,
- Liczba imprez sportowych 5 - sztuk rocznie,
- Liczba osób korzystających z imprez 500 osób rocznie,
- Liczba osób korzystających z przebudowanej infrastruktury – 3000 osób.

Oddziaływania:

- Wzrost zadowolenia społecznego na rewitalizowanym obszarze,
- Poprawa wizerunku miasta,
- Zwiększenie oferty wykorzystania wolnego czasu,
- Wzrost zainteresowania aktywnym spędzaniem wolnego czasu,
- Spadek ilości osób bezrobotnych na obszarze objętym programem,
- Spadek przestępczości.

Wskaźniki będą monitorowane poprzez:

- Protokoły odbioru,
- Sprzedaż biletów,
- Protokoły z imprez,
- Badanie ankietowe.

Powyższe wskaźniki ustalono przy założeniu pełnej realizacji programu.

IV Planowane działania.

IV a Plan działań przestrzennych.

Projekt: „Modernizacja i przebudowa infrastruktury na osiedlu mieszkaniowym”

Zadanie inwestycyjne: „Przebudowa i modernizacja kanalizacji sanitarnej na osiedlu”

Celem jest poprawa jakości życia mieszkańców i ochrona środowiska. Zadanie obejmuje przebudowę ok. 3 500 mb kolektorów. W ubiegłym roku wykonano remont ok. 500 mb kolektora. Do realizacji pozostało jeszcze ok. 3 000 mb sieci głównej. Zadanie planuje się wykonać metodą bezwykopową, uszczelniając i udrażniając istniejącą sieć. Zaletą tej metody jest uniknięcie wchodzenia w teren indywidualnych właścicieli – konieczności

uzyskania zgody właścicieli i dokonywania wykopów. Nie ma konieczności odtwarzania zniszczonej nawierzchni dróg, nie ma utrudnień w ruchu. Remont kanalizacji nie stwarza utrudnień dla mieszkańców. Konieczność dokonania wykopów może nastąpić jedynie w celu naprawy całkowicie zniszczonych odcinków sieci. Metoda ta może być zastosowana w instalacji, w której jest możliwość wejścia do studni kanalizacyjnych. Metoda bezwykopowa może być realizowana w dwu technologiach: ciasnopasowanej oraz krótkiego i długiego relajningu (rura w rurę). Metoda polega na wyczyszczeniu starej sieci kanalizacyjnej metodą ciśnieniową – wypłukaniu osadów pod ciśnieniem. Następnie przeprowadzeniu inspekcji kanalizacji za pomocą kamery. Po otrzymaniu obrazu podejmuje się decyzje co do wyboru technologii i możliwych do zastosowania rozwiązań. Istotne jest również czy można dokonać zmniejszenia przekroju dotychczasowego kanału.

Technologia ciasnopasowana polega na wciągnięciu do starej kanalizacji rękawa nasączonego żywicami, rozprostowania go i utwardzenia za pomocą gorącej wody. Tą metodą można na osiedlu wprowadzać odcinki o długości ok. 200 m. Następnie w utwardzonym kanale dokonuje się od wewnątrz przewiertów w miejscu przyłączy, wycina się kanalizację w miejscu studzienek rewizyjnych i dokonuje się ich remontu.

Technologia krótkiego relajningu polega na wpychaniu w istniejącą sieć odcinków rur PCV o długości ok. 60 cm i mniejszym przekroju. Odcinki są łączone na złącza kielichowe z uszczelką. Długi relajning polega na wprowadzaniu do istniejącej kanalizacji jednolitej (bez łączeń) rury z PCV. Miejsca pomiędzy starym przewodem kanalizacyjnym a nowym uzupełnia się piaskiem wprowadzanym w postaci zawiesiny wodnej. W studzienkach rewizyjnych przecina się wprowadzony przewód. W tej technologii nie ma możliwości przyłączenia przyłączy wprowadzonych bezpośrednio do kanału głównego bez studzienek.

Po zakończeniu prac dokonuje się inspekcji kamerą. Zadanie realizowane przez samorząd gminy z udziałem środków pomocowych. Okres realizacji uzależniony od dostępności środków – przy uzyskaniu dofinansowania planowany okres realizacji lata 2010 – 2011, przy realizacji ze środków własnych 2010 -2015. Koszt inwestycji planowany jest na ok. 1 500 000 zł. Finansowanie ze środków własnych gminy i środków pomocowych.

Zadanie inwestycyjne: „Przebudowa i modernizacja kanalizacji deszczowej na osiedlu”

Celem jest poprawa ochrony środowiska naturalnego, poprawa bezpieczeństwa i estetyki miasta. Zadanie polega na zinwentaryzowaniu i przejęciu na rzecz gminy istniejącej, budowanej w latach 60 - tych kanalizacji deszczowej. Dokonaniu niezbędnych remontów i budowy brakujących odcinków. Niezbędne jest wybudowanie osadników i innych

elementów infrastruktury. Zadanie związane jest z planowaną przebudową ulic i chodników. Zadanie realizowane przez samorząd gminny. Dokładny koszt inwestycji zostanie określony po przeprowadzeniu inwentaryzacji istniejącej sieci. Problemem jest brak szczegółowej dokumentacji. Planowany szacunkowy koszt ok. 5 000 000 zł. Okres realizacji uzależniony od dostępności środków – przy uzyskaniu dofinansowania planowany okres realizacji lata 2010 – 2012, przy realizacji ze środków własnych 2010 -2015.

Projekt: „Remont i przebudowa sieci dróg osiedlowych w raz z chodnikami”

Celem projektu jest poprawa bezpieczeństwa i estetyki miasta. Zadanie realizowane na całym obszarze rewitalizowanym. W ramach zadania planowana jest przebudowa ok. 8 250 metrów bieżących chodników przy ulicach osiedlowych i remont nawierzchni ulic o łącznej długości 5 500 m bieżących. Orientacyjny koszt całego zadania według cen bieżących: 2 681 250 zł. Zadanie realizowane przez gminę, finansowane ze środków budżetu gminy i środków pomocowych. W przypadku uzyskania dofinansowania, zadanie zostanie zrealizowane w dwu etapach w latach 2010-2013. Przy realizacji ze środków własnych, termin realizacji w latach 2009- 2020, w podziale na etapy.

Projekt: „Budowa miejskiego rynku na terenie byłego gospodarstwa rolnego”

Celem jest stworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości, możliwości świadczenia usług publicznych, poprawa estetyki i bezpieczeństwa oraz utworzenie miejsca do odbywania spotkań i imprez kulturalnych.

Miasto Boguchwała nie posiada urządzonego terenu o charakterze rynku miejskiego. Planuje więc pozyskać od Agencji Nieruchomości Rolnych teren siedliska byłego gospodarstwa rolnego i jego przebudowę, zgodnie z opracowaną koncepcją zagospodarowania. Jest to jedyny możliwy do zagospodarowania w tym kierunku teren w centrum miasta. Znajduje się w sąsiedztwie zabytkowego Pałacu. Zadanie zostanie podzielone na kilka etapów. Część istniejących budynków będzie musiała zostać wyburzona, część adaptowana do nowych funkcji.

Zadanie inwestycyjne: „Budowa dróg i parkingów”.

Zadanie realizowane w obszarze pierwszym i drugim. Zadanie planowane do realizacji etapami. Polega na rozbiórce i wyburzeniu niektórych istniejących budynków, niwelacji

terenu, budowie nowych i poszerzeniu istniejących dróg, budowie parkingów i ciągów pieszych . Szczegółowy koszt zadania zostanie określony w projektach budowlanych. Planowane szacunkowe nakłady w latach 2011 – 2013 to ok. 2 500 000 zł, w następnych latach ok. 2 500 000 zł.

Zadanie inwestycyjne: „Zabudowa terenu byłego gospodarstwa, urządzenie rynku miejskiego”

Zadanie realizowane w obszarze pierwszym. W skład zadania wchodzi urządzenie placu jako rynku miejskiego. Rozbiórka niektórych istniejących budynków, uzbrojeniu terenu i przygotowaniu go do częściowej zabudowy z przeznaczeniem na cele handlowo-usługowe. Wartość zadania zostanie określona w projektach budowlanych. Szacunkowy koszt podstawowych prac inwestycyjnych to ok. 2 500 000 zł.

Planowane finansowanie zadania: środki inwestorów prywatnych, środki gminy, środki pomocowe. Zadania objęte dofinansowaniem planuje się zrealizować w latach 2011 – 2013. Realizację i ukończenie wszystkich prac planuje się do roku 2020.

Zadanie inwestycyjne: „Remont zabytkowego spichlerza”

Istniejący na środku placu budynek zabytkowego spichlerza planowany jest do remontu i adaptacji do nowych funkcji publicznych. Będzie on stanowił centralny punkt nowo utworzonego rynku miejskiego. Zadanie realizowane przez samorząd gminy. Szczegółowa wartość zadania zostanie określona w kosztorysie budowlanym. Szacunkowa wartość zadania: 3 000 000 zł. Planowany termin realizacji lata 2014-2017.

Projekt: „Urządzenie terenu dawnego stawu dworskiego jako ogólnodostępnego parku korespondującego z nową funkcją zabytkowego pałacu”

Celem projektu jest ochrona dóbr kultury – zabytkowy pałac, stworzenie dla mieszkańców warunków do wypoczynku i uprawiania sportu, poprawa estetyki i bezpieczeństwa.

Zadanie inwestycyjne: „Przekształcenie terenu dawnego stawu dworskiego w obszar zieleni urządzonej” Zadanie realizowane w obszarze drugim. Obecnie teren znajduje się we władaniu Agencji Nieruchomości Rolnych. Gmina czyni starania o pozyskanie tego terenu z przeznaczeniem na tereny zieleni urządzonej, korespondującej z odnowionym pałacem.

Niezbędna będzie niwelacja terenu, wycinka istniejących i nasadzenie nowych drzew i krzewów i zieleni dekoracyjnej. Na terenie parku planuje się wykonać ścieżki i place utwardzone. Rozmieszczone zostaną elementy małej architektury – ławki i latarnie, wyposażenie placu zabaw dla dzieci. Planuje się również wykonanie boiska do gier zespołowych i infrastruktury towarzyszącej. Wysokość środków będzie można określić po uzyskaniu terenów i przygotowaniu projektu wykonawczego (budowlanego).

Szacunkowa wartość inwestycji to ok. 7 800 000 zł. Planuje się realizację zadania w etapach i ukończenie zadania do roku 2013. Zadanie realizowane przez samorząd. Finansowanie ze środków budżetu samorządu i środków pomocowych.

Zadanie inwestycyjne: „Remont i adaptacja pałacu, urządzenie otoczenia”

Zadanie polega na dokonaniu niezbędnych remontów i prac adaptacyjnych w pałacu oraz renowacja i urządzenie otoczenia. Pałac od 2009 r. jest własnością Województwa Podkarpackiego. Zakres prac, kosztorys oraz termin realizacji zostanie określony w projekcie budowlanym, uzgodnionym z konserwatorem zabytków. Szacunkowy koszt podstawowych prac – 400 000 zł. Planuje się wykonanie osuszenia budynku, izolacji oraz odnowienie elewacji. Planowany termin realizacji: rok 2010. Zadanie realizowane przez władającego obiektem. Finansowanie ze środków budżetowych i środków pomocowych.

Zadanie inwestycyjne: „Remont i termomodernizacja budynku biblioteki”.

Biblioteka Gminna znajduje się w starym, zniszczonym budynku. Ponieważ służy ogółowi mieszkańców Boguchwały, a także całej gminy, inwestycja jest niezbędna. Szacunkowy koszt 400 000 zł. Planowany termin realizacji: rok 2011. Zadanie realizowane przez gminę. Finansowanie ze środków własnych i środków pomocowych.

Projekt „Brama Miasta”

Projekt polega na przebudowie i urządzeniu przestrzennym terenu będącego własnością Gminy – przed siedzibą Podkarpackiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego. Szczegółowy projekt zagospodarowania zostanie opracowany i uzgodniony z konserwatorem zabytków. Będzie on korespondował z projektem zagospodarowania placu po gospodarstwie rolnym. Teren ma stanowić funkcjonalną wizytówkę Miasta Boguchwały, zachęcającą do zatrzymania się w tej miejscowości. Planowane jest urządzenie parkingów i ciągów pieszych oraz tablic informacyjnych. Przewidziane jest nasadzenie zieleni urządzonej.

Szczegółowy kosztorys zostanie określony w projekcie budowlanym. Szacunkowy koszt to 2 000 000 zł. Planowany termin realizacji: lata 2011 - 2013. Zadanie realizowane przez gminę. Finansowanie ze środków własnych i środków pomocowych.

IV b Plan działań gospodarczych

Projekt: „Remont i modernizacja budynku dawnej cegielni z przeznaczeniem na pub”

Zadanie realizowane w obszarze trzecim. Teren i obiekty należą do prywatnego inwestora. Projekt polega na remoncie i adaptacji dawnego budynku cegielni o kubaturze ponad 1 000 m³ i powierzchni zabudowy ponad 236 m² na stylową kawiarnię – pub, z ekspozycją historyczną dotyczącą Boguchwały i budowie parkingu. Właściciel posiada projekt budowlany dla obiektu. Planowany koszt zadania to ok. 400 000 zł. Finansowanie ze środków własnych inwestora i środków pomocowych. Termin realizacji: lata 2011 – 2012.

Projekt: „Wykorzystanie istniejących hal przemysłowych i nowobudowanych obiektów na produkcję handel i usługi”

Celem projektu jest stworzenie możliwości rozwoju przedsiębiorczości i warunków dla powstawania nowych miejsc pracy i zmniejszanie bezrobocia

Zadanie inwestycyjne: „Remont i adaptacja hal po byłym zakładzie”

Zadanie realizowane w obszarze trzecim. Teren i obiekty należą do prywatnego inwestora. Projekt polega na remoncie istniejących budynków produkcyjnych, z przeznaczeniem na drobny przemysł i handel. Jeden z remontowanych budynków będzie przeznaczony pod wynajem, drugi na produkcję kolektorów słonecznych, przez firmę właściciela. Koszt adaptacji budynków i budowy parkingu: ok. 500 000 zł. Zadanie realizowane przez prywatnego inwestora ze środków własnych i środków pomocowych.

Termin realizacji: 2010 –2012.

Zadanie inwestycyjne: „Budowa pawilonu wystawienniczo handlowego”.

Celem zadania jest stworzenie możliwości rozwoju przedsiębiorczości, poprawy ochrony środowiska, poprzez zmniejszenie niskiej emisji, stworzenie nowych miejsc pracy.

Pawilon będzie przeznaczony dla ekspozycji i sprzedaży urządzeń OZE (Odnawialnych Źródeł Energii): kolektorów słonecznych, pomp wodnych, ogniw fotowoltaicznych, pomp ciepła, zasobników. Wielkość pawilonu ok. 1,2 tys. m², koszt realizacji: ok. 1 000 000 zł. Finansowanie zadania –środki własne inwestora i środki pomocowe. Termin realizacji – 2011-2013.

Projekt: „Centrum sportu i rekreacji „Aquapark – Boguchwała”

Celem projektu jest stworzenie warunków do prowadzenia działalności kulturalnej, kultywowania tradycji oraz poprawa dostępności do usług rekreacyjno – wypoczynkowych, poprawa zdrowia i kondycji fizycznej społeczeństwa. Przedsięwzięcie polega na modernizacji kąpieliska otwartego składającego się z dwóch basenów odkrytych: dużego o pow. 1000 m² i małego o powierzchni 275 m², wymianie urządzeń do obsługi basenów, modernizacji obiektów przebieralni. Następnym przedsięwzięciem jest budowa krytego basenu z urządzeniami towarzyszącymi (rury, zjeżdżalnie, itp.). Kolejnym jest budowa zaplecza parkingowego i pawilonu usługowego. Planowany jest również remont i termomodernizacja Domu Kultury, w którym ma siedzibę GOK, Straż Pożarna, oraz stowarzyszenia kulturalne. Obiekt służy również do organizowania spotkań i imprez miejskich. Stanowi zaplecze dla organizowanych na terenach basenów cyklicznych imprez kulturalnych.

Zadanie realizowane w obrębie istniejących basenów i na terenie przyległym o łącznej powierzchni ok. 2 ha. Szacunkowa wartość zadania – 22 000 000 PLN, termin realizacji 2012 -2015. Finansowanie ze środków budżetu gminy, środków pomocowych oraz innych środków zewnętrznych.

Projekt: „Termomodernizacja budynków mieszkalnych”

Celem jest ograniczenie niskiej emisji i zmniejszenie kosztów ogrzewania. W ramach zadania planowana jest termomodernizacja budynków mieszkalnych wielorodzinnych oraz obiektów użyteczności publicznej. Zakres zadania i koszty zostaną określone na etapie projektów. Orientacyjny szacunkowy koszt inwestycji wynosi 1800 000 zł. Planowany termin realizacji – lata 2010-2012. Dla budownictwa spółdzielczego inwestorem będzie spółdzielnia mieszkaniowa, dla obiektów gminnych - samorząd. Inwestycje prowadzone będą ze środków własnych i pomocowych.

Projekt: Zagospodarowanie placu przed cmentarzem

Przed cmentarzem w Boguchwale leżącym w obszarze rewitalizowanym znajduje się niezagospodarowany plac. Celem projektu jest nadanie mu nowych, potrzebnych dla mieszkańców miasta funkcji.

W ramach projektu planuje się urządzić na jego części miejsca parkingowe, trawniki, niską zieleń. Wytyczyć i wybrukować kilka alejek, oświetlić i ustawić ławki. Szacunkowy koszt: 500 000 zł. Planowany termin realizacji: rok 2011. Zadanie realizowane przez gminę. Finansowanie ze środków własnych i środków pomocowych.

Pozostała część placu zostanie zagospodarowana przez prywatnych inwestorów.

IV c Plan działań społecznych

W zakresie działań społecznych nie określano budżetu projektów i zadań, ponieważ będą one realizowane z użyciem różnych środków – budżetu gminy, środków pomocowych, środków prywatnych, środków budżetu państwa w ramach działań różnych instytucji. I w miarę dostępnych środków. Będą realizowane przez różne instytucje: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Stowarzyszenia, Gminę, Policję, Straż Miejską, Szkoły.

Określono cele strategiczne i działania prowadzące do ich realizacji.

Cel: Aktywizacja osób bezrobotnych.

Zadania do zrealizowania:

- Realizacja prac interwencyjnych, robót publicznych, staży, upowszechnianie kontraktu socjalnego jako metody pracy z bezrobotnym.
- Organizacja warsztatów i szkoleń z zakresu aktywizacji zawodowej i społecznej dla osób wykluczonych oraz zagrożonych wykluczeniem zawodowym.
- Organizowanie kursów celem uzyskania kwalifikacji dla bezrobotnych.
- Prowadzenie szkoleń podnoszących szanse na rynku pracy.
- Wspieranie kobiet w godzeniu życia zawodowego i rodzinnego poprzez wzmocnienie systemu opieki nad dzieckiem.
- Promocja gminy jako miejsca do realizowania inwestycji gospodarczych i tworzenia warunków do powstawania nowych miejsc pracy.
- Realizacja programów na rzecz bezrobotnych w oparciu o środki pomocowe.

Cel:

Przeciwdziałanie zjawisku bezdomności oraz zapewnienie pomocy socjalnej osobom bezdomnym i zagrożonym bezdomnością.

Zadania do zrealizowania:

- Stworzenie lokali mających charakter mieszkań socjalnych,
- Podjęcie przez GOPS intensywnej pracy socjalnej, nakierowanej przede wszystkim na wzmacnianie motywacji mieszkańców do działań na rzecz zmiany swojej trudnej sytuacji bytowej i na rozwiązywanie życiowych problemów,
- Dосonalenie systemu informowania o możliwościach uzyskania pomocy przez osoby bezdomne – współpraca GOPS z organizacjami pozarządowymi, zwłaszcza Towarzystwem Pomocy im. Św. Brata Alberta w Rzeszowie i Caritas Diecezji Rzeszowskiej.

Cel:

Przeciwdziałanie alkoholizmowi, narkomanii promocja zdrowego stylu życia, rozwijanie postaw sprzyjających temu zachowaniu.

Zadania do zrealizowania:

Szczegółowo zadania te określają gminne programy przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii.

Cel:

Zapobieganie przestępczości, wykroczeniom i zjawiskom przemocy w gminie oraz podniesienie poziomu bezpieczeństwa .

Zadania do zrealizowania:

- Prowadzenie działań profilaktycznych w szkołach i na zebraniach wiejskich przez policję i straż gminną,
- Wzmocnienie etatowe,
- Zwiększenie liczby patroli,
- Monitoring.

Cel:

Rozwijanie systemu wsparcia na rzecz osób starszych i osamotnionych wymagających opieki, podniesienie jakości życia osób starszych, zaspokajanie ich potrzeb.

Zadania do zrealizowania:

- Aktywizacja rodzin na rzecz zapewnienia opieki osobom najbliższym,

- Rozwój systemu usług opiekuńczych zapewniających osobom starszym pomoc w czynnościach codziennych,
- Stworzenie warunków do aktywizacji społecznej osób w wieku poprodukcyjnym, a będących jeszcze w pełni sił i zdrowia,
- Włączenie wolontariuszy do pomocy w życiu codziennym osobom w podeszłym wieku,
- Objęcie usługami opiekuńczymi osób wymagających tej formy pomocy,
- Zapewnienie najbardziej potrzebującym miejsc w domach pomocy społecznej,
- Wspomaganie organizacji pozarządowych działających na rzecz osób starszych,
- Organizacja czasu wolnego dla ludzi starszych poprzez GBP (rozgrywki sportowe, spotkania z interesującymi ludźmi, możliwość uczestnictwa w zespołach artystycznych i kołach zainteresowań),
- Wsparcie finansowe dla osób wymagających pomocy.

V. Plan finansowy realizacji rewitalizacji

Tytuł zadania	Szacunkowy koszt	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	następne	Razem	Uwagi
Projekt „Modernizacja i przebudowa infrastruktury na osiedlu mieszkaniowym”	6 500 000	0	0	0	500 000	2 500 000	3 500 000	0	0	6 500 000	
Zadanie inwestycyjne „Przebudowa i modernizacja kanalizacji sanitarnej na osiedlu”.	1 500 000	0	0	0	500 000	1 000 000	0	0	0	1 500 000	
Zadanie inwestycyjne „Przebudowa i modernizacja kanalizacji deszczowej na osiedlu”	5 000 000	0	0	0	0	1 500 000	3 500 000	0	0	5 000 000	
Projekt „Remont i przebudowa ulic i chodników”	2 682 000	0	0	0	600 000	600 000	700 000	782 000	0	2 682 000	
Zadanie inwestycyjne: "Remont i przebudowa ulic i chodników etap I"	1 200 000	0	0	0	600 000	600 000	0	0	0	1 200 000	
Zadanie inwestycyjne: "Remont i przebudowa ulic i chodników etap II"	1 482 000	0	0	0	0	0	700 000	782 000	0	1 482 000	
Projekt „Budowa miejskiego rynku na terenie byłego gospodarstwa rolnego”	10 500 000	0	0	0	0	1 000 000	1 000 000	1 500 000	7 000 000	10 500 000	Planowane dofinansowanie w kwocie 7 000 000,00 zł w ramach RPO działanie 7.2 wnioskodawca JST
Zadanie inwestycyjne „Budowa dróg i	5 000 000	0	0	0	0	1 000 000	500 000	1 000 000	2 500 000	5 000 000	

parkingów”											
Zadanie inwestycyjne: „Zabudowa terenu byłego gospodarstwa, urządzenie rynku miejskiego”	2 500 000	0	0	0	0	0	500 000	500 000	1 500 000	2 500 000	
Remont zabytkowego spichlerza	3 000 000	0	0	0	0	0	0	0	3 000 000	3 000 000	
Projekt: „Urządzenie terenu dawnego stawu dworskiego jako ogólnodostępnego parku korespondującego z nową funkcją zabytkowego pałacu”	8 600 000	0	0	0	400 000	2 400 000	3 000 000	2 800 000	0	8 600 000	Planowane dofinansowanie w kwocie 7 310 000,00 zł w ramach RPO działanie 7.1 wnioskodawca JST
Zadanie inwestycyjne: „Przekształcenie terenu dawnego stawu dworskiego w obszar zieleni urządzonej”	7 800 000	0	0	0	0	2 000 000	3 000 000	2 800 000	0	7 800 000	
Zadanie inwestycyjne: „Remont i adaptacja pałacu, urządzenie otoczenia”	400 000	0	0	0	400 000	0	0	0	0	400 000	
Zadanie inwestycyjne: "Remont budynku biblioteki"	400 000	0	0	0	0	400 000	0	0	0	400 000	
Projekt: "Brama Miasta"	2 000 000	0	0	0	0	500 000	500 000	1 000 000	0	2 000 000	Planowane dofinansowanie w kwocie 1 700 000,00 zł ramach RPO działanie 7.1 wnioskodawca JST
Projekt: „Remont i modernizacja budynku dawnej cegielni z	400 000	0	0	0	0	150 000	250 000	0	0	400 000	

przeznaczeniem na pub”											
Projekt „Wykorzystanie istniejących hal przemysłowych i nowobudowanych obiektów na produkcję handel i usługi”	1 500 000	0	0	0	200 000	800 000	500 000	0	0	1 500 000	
Zadanie inwestycyjne: „Remont i adaptacja hal po byłym zakładzie”	500 000	0	0	0	200 000	300 000	0	0	0	500 000	
Zadanie inwestycyjne „Budowa pawilonu wystawienniczo handlowego”	1 000 000	0	0	0	0	500 000	500 000	0	0	1 000 000	
Projekt: „Centrum sportu i rekreacji „Aquapark – Boguchwała”	22 000 000	0	0	0	0	0	2 000 000	4 000 000	16 000 000	22 000 000	Planowane dofinansowanie w kwocie 8 500 000,00 zł w ramach RPO działanie 7.1 wnioskodawca JST
Projekt: Termomodernizacja budynków mieszkalnych	1 800 000	0	0	0	600 000	600 000	600 000	0	0	1 800 000	Planowane dofinansowanie w kwocie 1 530 000,00 zł w ramach RPO działanie 7.1 wnioskodawca spółdzielnie mieszkaniowe
Projekt: Zagospodarowanie placu przed cmentarzem	500 000	0	0	0	0	500 000	0	0	0	500 000	Planowane dofinansowanie w kwocie 425 000,00 zł w

											ramach RPO działanie 7.1 wnioskodawca JST
Razem	56 482 000	0	0	0	2 300 000	9 050 000	12 050 000	10 082 000	23 000 000	56 482 000	

Zbiorcze zestawienie zadań z podziałem na potencjalnych inwestorów.

Inwestor	Szacunkowy koszt	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	następne	Razem
Samorząd	30 382 000	0	0	0	1 100 000	7 500 000	8 700 000	6 082 000	7 000 000	30 382 000
PODR	400 000	0	0	0	400 000	0	0	0	0	400 000
Inwestorzy prywatni	23 900 000	0	0	0	200 000	950 000	2 750 000	4 000 000	16 000 000	23 900 000
Spółdzielnie mieszkaniowe	1 800 000	0	0	0	600 000	600 000	600 000	0	0	1 800 000
Razem	56 482 000	0	0	0	2 300 000	9 050 000	12 050 000	10 082 000	23 000 000	56 482 000

Planowane źródła finansowania Programu Rewitalizacji przy uzyskaniu zakładanego wsparcia

Finansowanie	Łącznie	2007-2013	następne
Środki budżetu Gminy	7 595 500	5 845 500	1 750 000
Środki własne PODR	100 000	100 000	0
Środki inwestorów prywatnych	11 950 000	3 950 000	8 000 000
Środki własne spółdzielni mieszkaniowych	450 000	450 000	0
Środki Unii Europejskiej	36 386 500	23 136 500	13 250 000
Razem	56 482 000	33 482 000	23 000 000

VI. System wdrażania

Sposób wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Boguchwały będzie decydował o skuteczności i powodzeniu planowanych w nim działań. Do wdrażania Programu został powołany zespół zadaniowy, pod kierownictwem zastępcy Burmistrza oraz pełnomocnik Burmistrza ds. rewitalizacji. Zespół zadaniowy przygotował projekt Lokalnego Programu Rewitalizacji. Zespół zadaniowy będzie monitorował realizację projektów, weryfikował założenia i przygotowywał aktualizacje Programu.

Rada Miejska w Boguchwale Uchwałą nr XXIX/327/08 powołała Komisję Rady Miejskiej, w Boguchwale której zadaniem jest:

- Opiniowanie Programu Rewitalizacji przygotowanego przez zespół zadaniowy,
- Rekomendowanie Programu Rewitalizacji Radzie miejskiej do przyjęcia,
- Prowadzenie monitoringu wdrażania programu i jego oceny,
- Dokonanie jego oceny.

Przygotowanie i wdrażanie poszczególnych projektów spoczywać będzie na pracownikach poszczególnych referatów Urzędu Miejskiego, a szczególnie Referatu Planowania, Rozwoju i Monitoringu.

Do zadań związanych z realizacją projektów należy:

- przygotowanie dokumentacji technicznej, studiów wykonalności, ocen oddziaływania na środowisko,
- przygotowanie wniosków wraz z załącznikami, według obowiązujących procedur oraz złożenie ich w odpowiednim terminie,
- przygotowanie i przeprowadzenie przetargów,
- opracowanie okresowych raportów monitoringowych,
- opracowanie wniosków finansowych,
- zapewnienie właściwej promocji projektu.

Dla wielu zaplanowanych w Lokalnym Programie Rewitalizacji działań, realizowanych przez różne podmioty, zakłada się staranie o dofinansowanie ze środków unijnych. Ważne jest aby realizacja Programu prowadziła do „efektu dźwigni”, gdzie inwestycjom publicznym towarzyszy wzrost inwestycji prywatnych i ożywienia gospodarczego obszaru.

VII Sposoby monitorowania, oceny i komunikacji społecznej.

Monitoring i ocena Lokalnego Programu rewitalizacji polega na dokonywaniu okresowych ocen stopnia realizacji działań, zapisanych w dokumencie, wprowadzaniu zmian i modyfikacji uwzględniających zmieniające się warunki zewnętrzne i wewnętrzne. Uwzględniana będzie sytuacja organizacyjno-prawna, możliwości finansowe, warunki gospodarcze. Do monitoringu i ewaluacji zobowiązany jest samorząd lokalny i działający w jego imieniu zgodnie z zarządzeniem Burmistrza, Horyzontalny zespół ds. rewitalizacji i pełnomocnik ds. rewitalizacji. Ich zadaniem będzie gromadzenie informacji o stopniu realizacji projektów, na podstawie danych przekazywanych przez beneficjentów w formie półrocznych informacji. Podmioty realizujące projekty zawarte w Lokalnym Programie Rewitalizacji, zarówno z udziałem środków Unii Europejskiej jak i bez dofinansowania Unijnego, będą zobowiązane do przygotowania rocznych raportów na użytek Miasta Boguchwały oraz celem prezentacji postępów we wdrażaniu Lokalnego Programu Rewitalizacji Radzie Miejskiej w Boguchwale. Roczny raport winien zawierać:

- Rzeczowy i finansowy postęp prac zgodnie z przygotowanym wnioskiem oraz prognozę na najbliższy okres,
- Stopień osiągnięcia założonych wskaźników produktu, rezultatu i oddziaływania,
- Informację na temat mogących wystąpić zagrożeń w realizacji projektu,
- Propozycję aktualizacji planów działania,
- Informację o działaniach informacyjno-promocyjnych.

Zbiorcze sprawozdanie z postępu prac będzie opracowywał pełnomocnik ds. rewitalizacji i oraz przedstawiał Burmistrzowi i Komisji Rady Miejskiej ds. rewitalizacji. Na podstawie przygotowanych danych, będą opracowane propozycje aktualizacji i uzupełnień programu. Każdorazowa zmiana programu wymaga uchwały Rady Miejskiej w Boguchwale.

System komunikacji społecznej.

Dobra współpraca wszystkich partnerów sektora publicznego, prywatnego, organizacji pozarządowych oraz innych zainteresowanych stanowi jeden z ważniejszych czynników wpływających na osiągnięcie planowanych celów Programu. Dlatego na każdym etapie – przygotowania, realizacji, oceny i aktualizacji – Lokalnego Programu Rewitalizacji włączani są wszyscy potencjalnie zainteresowani partnerzy. Informacje o podejmowanych działaniach przekazywane są bezpośrednio zainteresowanym podmiotom oraz upubliczniane na spotkaniach z mieszkańcami, posiedzeniach Rady Miejskiej. Publikowane są na stronach internetowych.

VIII Streszczenie prognozy oddziaływania na środowisko

Niniejsze opracowanie stanowi Prognozę oddziaływania na środowisko „Lokalnego Programu Rewitalizacji dla miasta Boguchwała na lata 2009 – 2015”. Prognoza LPR została sporządzona zgodnie z przepisami prawnym, a mianowicie ustawą z dnia 03.10.2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Celem opracowania było ustalenie skutków dla środowiska realizacji poszczególnych priorytetów i wyznaczonych w ich ramach zadań, wskazanych do realizacji w ramach LPR.

Wyznaczone w projektowanym dokumencie cele i kierunki działań wpisują się w cele w zakresie ochrony środowiska, ustalone na poziomie międzynarodowym, krajowym i lokalnym. Pozytywne oddziaływania zadań wyznaczonych w Programie na środowisko zdecydowanie przeważają nad negatywnymi. Dla większości przedsięwzięć przewidywanych do realizacji, w Programie bezpośrednie oddziaływanie na środowisko będzie lokalne, krótkotrwałe i odwracalne, a część będzie występowała tylko na etapie budowy bądź remontu. Oddziaływania te mogą być także znacznie ograniczone poprzez prawidłowe wykonanie projektu, trzymanie się harmonogramu robót i przestrzeganie podstawowych zasad dotyczących bezpieczeństwa i jakości robót budowlanych. Dla niektórych inwestycji trudno jest na danym etapie ocenić ich wpływ na środowisko, z tego względu, iż nie są jeszcze znane szczegółowe rozwiązania architektoniczne.

Zakres merytoryczny niniejszej prognozy został uzgodniony z właściwymi organami i zawiera: informacje ogólne o LPR, w tym analiza zawartości projektu Lokalnego Programu Rewitalizacji stanowiąca skróconą charakterystykę ustaleń LPR, głównych celów Programu oraz opis powiązań projektu z innymi dokumentami, co pozwoliło wykazać konieczność przeprowadzenia rewitalizacji miasta Boguchwała.

LPR opisuje trzy obszary wsparcia, które stanowią podstawę szczegółowych zapisów dotyczących konkretnych działań: przestrzennych, społecznych i gospodarczych.

W Prognozie opisano aktualny stan środowiska. Charakterystyka i ocena środowiska na obszarze objętym rewitalizacją skupia się przede wszystkim na analizie zagrożeń i problemów tych elementów środowiska, które najbardziej narażone są na negatywne oddziaływanie inwestycji. Na obszarze objętym inwestycją stan środowiska jest dobry. Największe problemy środowiska stanowią zły stan rzeki Wisłok (IV klasa czystości) i zły stan wód podziemnych (IV klasa), a także niezadowolająca estetyka miasta, związana z postępującą degradacją starej zabudowy.

Prognoza rozważa nie realizowanie założeń Lokalnego Programu Rewitalizacji dla miejscowości Boguchwała, co spowodowało by:

- Postępująca degradacja zabudowy,
- Gorszy wizerunek miasta,
- Pogorszenie się stanu powietrza atmosferycznego poprzez wzrost emisji zanieczyszczeń z indywidualnych kotłowni,
- Pogarszający się stan środowiska gruntowo – wodnego w mieście,
- Spadek poczucia bezpieczeństwa mieszkańców miasta,
- Postępująca degradacja cennych obiektów zabytkowych,
- Zwiększenie zatorów na drogach tzw. „korków”,
- Większa emisja spalin z pojazdów samochodowych, spowodowana zatorami na drogach,
- Niezadowolenia społeczności,
- Pogorszenie sytuacji gospodarczej w mieście,
- Zmniejszenie się atrakcyjności miejscowości dla inwestorów,
- Brak powstawania nowych firm,
- Wzrost stopnia bezrobocia,
- Pogorszenie jakości życia mieszkańców,
- Wzrost poziomu patologii społecznych,
- Mniejsza ilość imprez kulturalnych i sportowych,
- Wzrost przestępczości.

Stwierdza się, że realizacja LPR doprowadzi do ogólnej poprawy stanu środowiska przyrodniczego, zdrowia i jakości życia mieszkańców, w związku z tym jest w pełni uzasadniona.

Kolejny etap prognozy poświęcono analizie przewidywanych oddziaływań na środowisko. Stanowi ocenę, w jaki sposób zadania inwestycyjne założone w LPR mogą oddziaływać na środowisko: neutralnie, pozytywnie bądź negatywnie. Opisując przewidywane oddziaływania brano pod uwagę wpływ planowanych działań na następujące elementy środowiska: różnorodność biologiczna, ludność, zwierzęta, rośliny, woda, powietrze, powierzchnia ziemi, klimat, krajobraz, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne oraz obszary chronione. Przeprowadzona analiza wykazała, że obszary rewitalizowane i planowane w ramach projektu działania, oddziaływać będą pozytywnie, bądź neutralnie na analizowane aspekty. Tylko w pojedynczych przypadkach dostrzega się możliwość

wystąpienia skutków środowiskowych. Zasadniczą ocenę kierunków działań zawartych w poszczególnych priorytetach przedstawiono w tabeli 2.

Mając na uwadze potrzebę minimalizacji negatywnych oddziaływań niektórych przedsięwzięć i wynikających z nich projektów inwestycyjnych, przedstawiono najważniejsze propozycje zapobiegania, łagodzenia i kompensacji negatywnego wpływu na środowisko, który może być wywołany ich realizacją.

Rozważając konieczność rozwiązań alternatywnych stwierdzono, iż nie ma konieczności poszukiwania innych wariantów ze względu na to, że działania zaproponowane w Programie wpływają neutralnie bądź pozytywnie na środowisko. Nie planuje się takich zdań, które przyczyniłyby się do pogorszenia jakości środowiska. Poszukiwanie rozwiązań alternatywnych byłoby kwestionowaniem całej, kompleksowej wizji przebudowy, rozwoju i ożywienia miejscowości, zaprezentowanej w Programie i wymagałoby stworzenia zupełnie nowej koncepcji. Propozycja innych alternatyw do założeń LPR przedstawia niewielkie rozwiązania, na etapie wdrażania projektu.

Z uwagi na położenie geograficzne miasta Boguchwała oraz charakter zadań przewidzianych do realizacji w ramach LPR, nie przewiduje się wystąpienia oddziaływań transgranicznych.

Analiza materiału zawartego w projekcie Programu pozwoliła stwierdzić, że w trakcie tworzenia dokumentu nie napotkano na żadne trudności wynikające z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Ostatnim etapem prognozy było wskazanie przewidywanych skutków realizacji projektu LPR. W rozdziale tym przedstawiono oczekiwane wskaźniki osiągnięć po realizacji zadań inwestycyjnych wskazanych w Programie.

Podsumowując można stwierdzić, iż LPR dla miasta Boguchwała na lata 2009 - 2015 jest programem o charakterze prospołecznym i prośrodowiskowym - zarówno w kontekście oddziaływań bezpośrednich, jak i pośrednich i nie wpłynie negatywnie na żaden z elementów środowiska.